

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredne nedelje in praznike.

Inserati: do 9 petih vrst 1 D, od 10—15 petih vrst 1 D 50 p, večji inserati petih vrst 2 D; notice, poslano, izjave, reklame, prekleti petih vrst 3 D; poroke, zaroke velikost 15 vrst 30 D; ženitne ponudbe beseda 75 p. Popust je pri naročilih od 11 objav naprej. — Inseratni davci posebej.

Vprašanjem glede inseratov naj se priloži znamka za odgovor.

Upravništvo „Slov. Naroda“ in „Narodna tiskarna“ Knafljeva ulica št. 5, prtljžno. — Telefon št. 304.

Uredništvo „Slov. Naroda“ Knafljeva ulica št. 5, I. nadstropje

Telefon št. 34.

Dopise sprejema le podpisano in zaščiteno frankovano.

Rekopisov se ne vrača.

Posamezne številke:
v Jugoslaviji vse dni po Din 1—
v inozemstvu navadno dni Din 1, nedelje Din 1-25
Poština plačana v gotovini.

„Slovenski Narod“ velja:		v Jugoslaviji		v inozemstvu	
		v Ljubljani	po pošti		
12 mesecev	...	Din 120—	Din 144—	Din 216—	
6	...	60—	72—	108—	
3	...	30—	36—	54—	
1	...	10—	12—	18—	

Pri morebitnem povišanju se ima daljša naročnina doplačati.
Novi naročniki naj pošljejo v prvi naročnino vedno po nakaznici.
Na samo pisarna naročila brez poslatve denarja se ne moremo ozirati.

Narodnonapredna stranka - oživljena.

Na drugem mestu poročamo, da je bil v soboto zvečer sestanek ljubljanskih zaupnikov »skupine okoli «Slov. Naroda» ali — kakor je tudi znana z imenom — »dr. Tavčarjeva skupina«. Sklenili so soglasno, da se »skupina« organiziraj kot samostojna politična stranka z imenom »narodnonapredna stranka«. »Skupina«, ki se je ob volitvah v obč. svet ljubljanski samostojno udeleževala, je s svojim prvim nastopom pokazala, da je sledila neki notranji potrebi svojih pristavev, je dokazala svoj raison d'être z velikim odobravanjem, da z navdušenjem je javnost pozdravila ta nastop. Treba je bilo priti le na naše sestanke, pa si se mogel prepričati, kako spontano in radovoljno so ljudje sledili novemu klicu. Kdor si obiskal naše volilne odbore v ljubljanskih okrajih, si mogel opaziti, s kakim veseljem in nesebično poštvenostjo so člani volilnih odborov, ki so se prostovoljno dali na razpolago, opravljali svoje delo. Da smo na pravi poti, dokazujejo številne pritrdilne izjave z dežele. Ljudje, bodisi da so bili neopredeljeni, bodisi da so bili še pristavi drugih strank, so jedva čakali nove organizacije, ki bi se ji po svojem političnem nagonu mogli pridružiti.

Največ se jih je odločilo od Jugoslovanske demokratske stranke. Ločitev je bila dejanska — razlogi, ki so znani, so bili tehnični in globoko utemeljeni. Ločitev je bila po zagrebškem kongresu programatična. Najbližji delovni program je obsegal štiri točke: sporazum s Hrvati, nedeljivost Slovenije, boj režimu, delo za konsolidacijo države.

Nismo ustvarili nič novega. Narodnonapredna stranka — redliva. Pričlenimo tam, kjer smo pred štirimi leti nehali. Prehod skozi reortto JDS nam je le v korist. Dal nam je dragocen izkustev, zlasti v tem pogledu, kako se politika ne sme delati, ne državna, ne strankarna. Gotove metode, ki so se jih posluževali politični voditelji v dosegu morebitnih trenutnih uspehov, so postale potrebne stranke. Te metode gredo preko naravnega strankinega razvoja, so znak nesolidnosti ter kažejo, da stranka ni zasidrana v ljud-

ski duši. Ne glede na to, da so vprek strankinemu sicer brezhibnemu programu. Ideja nosi stranko.

Oživljenje narodnonapredne stranke pa mora iti tudi v pozitivno smer. Postati mora stranka — dela. Časi, ki se je v njih bila porajala narodnonapredna stranka, so bili idilični. Nacionalna in kulturna borba jo je bila priklicala na dan. Kot edina čisto nacionalistična stranka, ki je stala neomahljivo na braniku za pravice slovenskega naroda, je združevala v sebi vse narodnozavedne pripadnike nacionalne misli. Ljudje so vrel vanjo, kakor je bilo tudi samo po sebi umevno, da je bil vsakdo njen pristava, ki je bil protiklerikalnega mišljenja. Izdala se je samo parola in ljudje so šli na volišče.

Današnji čas zahtevajo od stranke mnogo več, zahtevajo predvsem podrobneje dela v svrhu udeleževanja strankinega programa. Zlasti še danes, ko smo nacionalno takorekoč nasičeni in ko se nam na drugi strani ni več bati, da bi nam klerikalizem zrastle čez glavo. Imamo mnogo nunejših opravil, kakor pa misliti na kulturni boj. Takemu delu, ki je večali manj negativno in ki izčrpa mnogo delavnih sil, stavimo nasproti intenzivno sestavno delo na prosvetnem polju, ki je brez dvoma najsposobnejše, da zavrne vsak poizkus klerikalnega gospodstva.

Ljudstvo se je tekom časa diferenciralo bolj in bolj ter kaže nagon za še večjo diferenciacijo. Gospodarske in socialne interesne skupine, stanovi, da celo že vsaka stroka hoče imeti samolastno politično organizacijo. Umevno je to, ker nas je osvobodjenje izpod tujeja jarma osvobodilo trdega boja za svoj narodni obstanek in ker so po prevratu nastali tako silni gospodarski pretresljaji, da zahtevajo od slehernega poedinca usmerjenje v gospodarskem in socialnem smislu. Obstojče stranke se morajo prilagoditi tem razmeram, kakor morajo sploh korakati z duhom časa, ker gre sicer kolo časa preko njih. Noben program ne sme okameneti.

Narodnonapredna stranka hoče — kakor kaže njeno ime — na-

rodov napredek v vseh njegovih plasteh, v vseh panogah na gospodarskem, kulturnem in socialnem polju. Narod gre pred poedincom. Gledati je na celoto, na splošnost ter podpirati in pospeševati samo to, kar je njej na korist. Za celoto zaostajajo tudi njeni deli, pa naj so na videz še tako pomembni. Jedro narodnonapredne stranke je stvarjalo od nekdaj in v prvi vrsti meščanstvo, to so oni srednji sloji — produktivni in konsumentni — ki so vzrasli iz srede našega porajajočega se naroda, iz njegovega dela in njegove želje, dvigniti se iz majhnih razmer. Obrtniki, trgovci, liberalni stanovi, uradniki, splošni duševni delavci so bili njen kader. Ne bo jim težko, umevati našega naroda gospodarskega in socialnega življenja, ki mu ga narakujejo nove razmere.

Narod! Je to pred vsem narod slovenski, ki se je v to iz preproste plemena ali rodu dvignil iz lastne svoje sile. Je danes še tu in protinavarno bi bilo, ako bi se ga hotelo izdekratirati s sveta. Zavedamo pa se, da bo v državnem ujedinenju treh močnih vej jugoslovanskega plemena zakon narave zahteval njih popolno ujedinenje v višjo ednico. Kakor bi bilo napačno ustavljati se temu naravnemu razvoju, prav tako napačno bi bilo, nasilno naseševati ujedinenje. Izgledi kažejo, da forsiranje dosega baš nasprotni učinek. Narodnemu ujedinenju in ujedinenemu narodu hodi posvečeno delo narodnonapredne stranke.

In njegovi državi — bi pristavili. Njegovi s tolikim trudom in tolikimi žrtvami zgrajeni domačiji. Država nam mora biti naše Najsvetjše. Do njene uprave, do njene gospodarstva je pripustiti le najboljše izmed najboljših, može poštenih, nesebičnih namenov. Proč z diletantstvom, proč z eksperimenti in brez misli, ga trajno pred javno sodbo, kdorkoli bi napravil le samo polsvo izkoriščevanja na škodo državi. Sodelovanje na konsolidaciji države bodi poglavitna programna točka narodnonapredne stranke.

S temi besedami želimo naši oživljeni narodnonapredni stranki srečno pot. Naj bi, tako kakor nekda, zbrala pod svoje okrilje najboljše sinove in hčere našega naroda sebi v čast in državi v korist.

Primorskim rojakom v Jugoslaviji.

»Jutro« je napravilo nekaj neprosto voljne reklame za radikalno stranko v Sloveniji. Povedalo je, da sem bil v sredo v Mariboru, kjer sem agitiral pri trgovcih za imen. stranko. — »Jutro« prav dobro ve, zakaj ne kaže imenovati Primorce s polnim imenom... in vendar je to storilo. Ker na je že omenilo bivši Wahrenverkehrsbiro na Dunaju, moram obžalovati, da se ga mladin popreli večkrat in z rednimi posli niso spomnili, in ne le takrat, ko so prodajali 4 vagone masli po tako horendno visoki ceni, da bi bil dunajski Kriegswucheramt vse vkup zaprl, ako bi mu bilo prišlo to na nos. — Čutilo je tudi potrebo pripomniti, da sem bil pred vojno v Gorici. Moj Bog, zakaj se ni spomnilo vsaj tega, da so upravitelji tovarne mila, ki je prešla iz ital. posesti v slovenske roke žal na moj račun, zalagali z milom celo vrsto »Agro Merkurjeva, od katerih niti do ni nič plačal, ljubljanski tudi ne. Tudi drug znan konzorcij, ki je dihal po »A. M. g. se je bil spravi nad me, pridno tiskal v »Goriški tiskarni in nič plačal. Ves račun znaša okroglo 15.000 lir. Jaz pa sem moral svoje obveznosti plačati po volji, ki mi je doma vse uničila, poglala me po svetu ter vlačila po ječah, internacijah in konfinacijah 1037 dni! Kako nagrado sem za vse to dobil? Morda še kake hrce v »Jutru«. — To so vendar stvari, ki bi morale gg. mladine spomniti na malce več nego na to, da sem bil pred vojno v Gorici. Stride-set let močnega kulturnega in političnega dela na Goriškem ima morda vendarle nekaj deleža na včasih toliko naglašanim delstvu, da so Goričani najbolj in najneprednejši del slovenskega naroda. — Ali pustimo vse to. Najbrže bodo gospodje še izvažali in takrat se pomenimo dalje.

Bil sem torej v Mariboru. Ali došel sem govoril edino le kot begunec z begunci, ako je imenovanje begunec še na mestu, torej primorskim trgovci, obrtniki, rokodelci, uradniki, profesorji, učitelji itd. Pa naj mi »Jutro« pove, ali ima sploh kdo drug več poveda, da govoril z našimi primorskimi begunci resno besedo o sedanjem položaju v novi domačiji — s posebnim ozirom na one srčne vezi v svoji ljubljani Primorski?!

Tako! ko so me aprila 1. 1917. izpustili iz Gollersdorfske ječe in me konfinovali na Dunaju, sem začel iskati

svoje sotrpine, začel celo na deželo, stopil v pisarne stike z vojakmi po dolini Avstriji, na Štajerskem, Moravskem, Češkem, Koroškem, celo na Ogrskem. Moji redni dopisi v »Slov. Narod« pod naslovom »Naši begunci« so gotovo že komu v spominu. — ali brez dvoma se jih živo in hvaležno spominjajo naši begunci. — In iz vseh taborišč in begunskih naselbin je kar deževalo dopisov na naslov: Redakcija »Slovenski Narod« — Wien, Parlament. Veliko dobrega smo storili s sodelovanjem nekaterih gg. poslancev. Sistematiško delo je pričelo z »Osrednjim odborom za vrnitev beguncev in obnovo Primorja«. Zaslugo za ustanovitev ima tudi g. dr. Žerjav. Hvala komur hvala. Okroglo 70.000 beguncev, Slovencev in Hrvatov, smo imeli v evidenci. Prišlo je strogo nadzorstvo, boji za zastale vojaške in begunske podpore (milijone so dobili naši ljudje naknadno in v naprej redno vsak mesec!); povsod so se razmere zboljšale. Pod obliko obnove Primorja smo na stotine vojakov osvobodili in poslali domov. Koliko solz smo posušili, koliko nesreč preprečili! Vprašajte n. pr. prof. g. dr. Jos. Srebrnič, kakšen uspeh je bil v nekem zelo težkem slučaju! Bil sem osebno večkrat celo po naselbinah na Moravskem in Češkem! — In ko je bilo svetovne tragedije konec in je Avstrija ustavila skrb za begunce, sem v najbolj kritičnih dneh pribežal v Ljubljano (vzvil sem se 63 ur); v seji deželne vlade v Ljubljani 2. nov. sem pojasnil položaj naših beguncev, in vlada je sprejela skrb za naše begunce ter mi poverila likvidacijo v Avstriji. Upam, da sem jo izvršil častno, kakor sem jo — brezplačno.

Ko je bilo to delo končano, sem nadaljeval svojo delavnost v oni smeri, ki je opisana v treh ljubljanskih dnevnikih dne 27. decembra pr. l. v zagrebških pa 31. dec. posebno v »Obzorju«, ki je prinesel tudi dva fotografika posnetka... Silno važno delo, ki ga želim nadaljevati. (Dne 26. dec. sem bil ponovno tudi v uredništvu »Jutra«, ali ta akcija ni našla milosti pri tem listu! Ne vem, zakaj niso obvestili g. dr. Kramarja, katerega sem o vsem tem že prej enkrat dovoljno informiral!)

Moja pot v Maribor je bila v zvezi tudi s tem važnim narodnim delom. Ako bo kaj uspeha, povem pozneje kdaj. — In pri tej priliki in v tak namen sem go-

A. E. W. Mason:

5

KLIC NA POMOČ.

(Roman.)

(Dolje.)

»In kaj želite, da naj storim, monsieur?« je vprašal hladno.

»Na počitnicah ste, Mr. Hanaud. Prosim vas, — ne, prav ponižno vas prosim,« je kričal Wethermill in njegov glas je zvenel strastno. »bavite se s tem slučajem, razkrijte resnico, poiščite, kam je izginila Celija.«

Hanaud je bil nazaj naslonjen v svojem stolu, roke je imel na ročajih. Ni obrnil oči od Harryja Wethermilla, toda ježno ni več gledal. »Monsieur,« je rekel, »ne vem, kako je pri vas v Angliji. Toda v Franciji se detektiv ne peča s kako zadevo in je ne opusti samo za svojo zabavo. Mi smo samo uslužbeni. Zadeva je v rokah gospoda Fleuriota, preiskovalnega sodnika v Alxu.«

»Toda če mu ponudite svojo pomoč, boste dobrodošli,« je vpil Wethermill. »In zame je to ogromne vrednosti. To je izredna zadeva in vaša čas pri tem ne bo izgubljen, o tem sem prepričan.«

Hanaud se je vlnudno priklonil. Njegove oči so bile polne usmiljenja. Nenadoma je istegnil en prst.

»Imate morda fotografijo mlade dame v tej denarnici v prsnem žepu?«

Wethermill je zardel, izvlekel denarnico in dal sliko detektivu. Hanaud jo je ljubezljivo gledal par trenutkov.

»Jeli bila posneta v zadnjem času?« je vprašal.

»Da, zame,« je mirno odgovoril Wethermill.

»Je dobro zadeta?«

»Zelo.«

»Kako dolgo poznate to Mlle. Celijo?« je vprašal.

Wethermill je precej nezaupno pogledal.

»Štirinajst dni.«

Hanaud je mignil z obrvmi.

»Ste jo spoznali tu?«

»Da.«

»V igralnih prostorih menda. Ne v hiši kakga prijatelja?«

»Tako je,« je rekel Wethermill mirno. »Eden mojih prijateljev, ki jo pozna iz Pariza, mi jo je predstavil na mojo prošnjo.«

Hanaud je sliko vrnil in je primaknil svoj stol Wethermilleu. Njegov izraz je bil prijazen. Govoril je z nekakim spoštovanjem.

»Monsieur, prilično vas poznam. Naš prijatelj, Mr. Ricardo, mi je pripovedoval vašo zgodbo. Vprašal sem ga, ko sem vas bil videl pri obedu. Eden onih ste, o katerih je treba staviti vprašanja, in vem, da niste romantičen dečko, toda kdo bi mogel reči, da stoji trdno, če se mu bliža lepota? Videl sem, da so ženske, za katerih duševno čistost bi bil sam hotel prevzeti poročstvo, bile obsojene radi udeležbe pri surovih zločinih, kar se jim je jasno dokazalo, in videl sem, kako so se obrnile na nizkoten in umazan način, ko je pravica izrekla sodbo nad njimi.«

»Brezdvomno, monsieur,« je rekel Wethermill popolnoma mirno. »Toda Celija Harland ni izmed teh žensk.«

»Nisem sedaj rekel, da je,« je odgovoril Hanaud. »Toda preiskovalni sodnik je bil ravno kar poslan pome in jaz sem odklonil. Odgovoril sem, da sem ravno kar kot dober bourgeois na počitnicah. Težko je seveda, pozabiti svoj poklic. Policijski komisar je prišel k meni in naravno je, da sem se z njim nekaj časa pogovarjal. Zadeva je temna, monsieur, svarim vas.«

»Zakaj temna?« je vprašal Harry Wethermill.

»Povedati vam hočem,« je rekel Hanaud in primaknil svoj stol še bližje mlademu možu. »Zapomnite si najprej sledeče: v viili je bil pomagač nri umoru. Nekdo je spustil morilce v hišo. Nikjer ni znakov, da bi kdo s silo vdrl. Nobena ključavnica ni pokvarjena, na nohemem zapah ni odtisov, nikjer se ni delalo s silo. Sokrivec je bil v viili. To je točka, s katero moramo začeti.«

Wethermill je zamišljeno zmignil z glavo. Ricardo je primaknil stol k obema, toda Hanaud se v tem trenutku ni zanimal za Ricarda.

»Dobro, ogledajmo si sedaj, kdo je bil v hiši gospe Dauvray. Seznam oseb ni dolo. Njena navada je bila, da je obedovala in večerjala v restavrantih in njena služkinja je pripravljala samo njen petti dejeuner zjutraj in siron po noči. Ogledajmo si hišne osebe drugo za drugo. Najprej je šofer Henri Servettaz. Tega zadnjega ni bilo v viili. Prišel je nazaj šele danes zjutraj.«

»Ah,« je rekel Ricardo s posebnim naglasom. Wethermill se ni ganil, sedel je mirno kot kamen, s smrtno bledim obličjem. Oči so mu bulile na detektiva.

»Počakajte vendar,« je rekel Hanaud in odmignil Ricardu z roko. »Servettaz je bil v Chambéry včeraj popoldne ob dveh z vlakom. Bil je skupaj s starši ves popoldan in je šel zvečer z njimi v kavarno. Danes zjutraj je bila služkinja Helena Vauquier vendar v stanu, da je spregovorila par besed na dana vprašanja. Rekla je, da je Servettaz v Chambéryju. Povedala je njegov naslov. Telefonirali so policiji v tem mestu in ta je našla Servettaza v postelji. Ne rečem, da je nemogoče, da bi bil Servettaz zapleten v zločin. To bomo videli. Toda po mojem mnenju je popolnoma jasno, da ni on tisti, ki je spustil morilce v vilo, ker je bil zvečer v Chambéryju in zločin so odkrili že o polnoči. Imamo še drugo sporno točko, ne v hiši, pač pa v garaži v kotu vrta. Kajti razen šoferja je bila tu ženska, ki je pomivala, domačinka iz Aix, ki je prihajala vsako jutro ob sedmih in odhajala zvečer ob sedmih ali osmih. Včasih je ostajala delj časa, če je bila služkinja sama doma, kajti služkinja je nervozna. Toda včeraj zvečer je odšla pred deveto — to se je dognalo — in morilec je pa prišel šele mnogo pozneje. To je torej dejstvo, ne domnevanje. Pustimo to postrežnico, ki je zelo poštena ženska. Ostaneta nam torej samo še služkinja Helena Vauquier in — tu je zmignil z rameni — »gospodična Celija.«

Hanaud je izvlekel vžigalce in prižgal cigareto.

(Dolje prihodnjil.)

voril s svojimi starimi znanci in dobri prijatelji iz one dobe, o kateri Primorci lahko upravičeno rečemo: Era meglio quand' era peggio. (Bilo je boljše, ko je bilo slabše.) Reči moram, da sem našel povsod popolno umevanje in odobravanje. Zato pojdem še v Maribor in morda tudi še kam drugam in povsod bom med svojimi primorskimi rojaki oznanjal evangelijske prijatelje. Prijatelji moji, mi imamo doma še nad pol milijona svojih ljubih bratov in sester, ki obračajo svoje poglede sem k nam; ali kako in kdaj jim prinesemo pomoči. In da jim bomo mogli pomagati, kar je nas vseh najpristnejša želja, se bomo zatekali k Bogu ali hudiču, vezali se bomo z belcebumom, če bo treba, samo da bo pomoč čim hitrejša in čim izdatnejša. Kajti s tem, ako bodo kdaj izpolnile naše najbolj vroče želje, bo dovršeno najidealnejše veliko delo velikih moči, za kar bodo hvala in slavo peli pozni rodovi, dokler se bo poznala zgodovina našega naroda.

Zato, Primorci, ohranite si proste roke in čakajte, da se temeljito pogovorimo, in potem se odločimo.

Pozdravljeni!

A. G.—E.

„Orjuna“ in Jugoslavija.

Nekaj prav priateljskih besed moram nasloviti na „Orjuno“.

Jaz sem bil vedno vnet prijatelj mladine; bil sem pokrovitelj raznih mladinskih organizacij in dobil sem od njih zanimive diplome in adrese, ki jih je vzela vojna. Čim bolj radikalna, toliko ljubši mi je bila. Pomladil sem se v njenih vrstah in nikdar jej nisem štel v zlo, ako je včasih skočila čez ovinke razne vrste. Kdo pa naj bo malo bolj razposajen, idealno radikalen, včasih domišljav itd., ako ne mladež. Naj se izkopi, in ko se umiri, ostane vsega dobrega v njej ravno dovolj za trezno narodno, prosvetno, gospodarsko delo.

Kdo ni bil svojčas vesel mladine okoli „Preporoda“? Moj Bog, to so bili idealni fantje, v katerih je kar kipele napredno in radikalno narodno življenje.

Nekako nadaljevanje vidim v „Orjuni“, moti me malce edino le fašistični vzorec. V resnično demokratski Jugoslaviji si pred očmi tudi „Orjuno“ nekoč drugače nego se nam kaže v tiskani „Orjuni“ in v raznih izjavah zadnjih dni.

Za volitve je izdala na svoje pristajane smernice, ki so naravnost neljubljive, to je orjunaški sploh bi ne mogli niti voliti, ker je ni stranke, ki bi imela vse predpogoje po sklepu „Orjune“.

„Orjuna“ je za Jugoslavijo, je sploh mladeniška idealna bojovnica za čisto jugoslovensko ideologijo, je torej proti SHS-ovstvu, ali obenem je za državno edinstvo na podlagi Vidovdanske ustave, ki se ne sme spremeniti. — Katera stranka vsebuje vse točke takega programa? Nobena! SHS moramo zameniti za Jugoslavijo edino z — revizijo ustave. Torej „Orjuna“ zahteva revizijo? Ali zopet zahteva, da njeni borci ne smejo voliti stranke, ki so proti Vidovdanski ustavi. Kaj torej?

V 3. št. „Orjune“ čitam poseben poziv „Orjuni“, naj si pridobi „što večji uspeh“ — naročilo pak u borbi protiv švabskog elementa, koji je jak baš na samoj granici i koji je pod svojo vlast upregao čak čoveka, koji upravlja Slovenijom.

Koga misli, je na dani. Ali isto tako je izven vsake sumnje, da je ta insinuacija brez sleherne podlage. Kdo ne pozna „čoveka“, koji upravlja Slovenijom in njegovo neizmerno delo skozi pol stoletja uprav „protiv švabskog elementa“, zaradi česar je bil med vojno dve leti po raznih zaporih in potem prognan iz domovine. Nečuvno je, da niso varni pred grdimi insinuacijami niti naši najboljši narodni bojovniki, ki smejo biti ponosni na čisto in uspešno delo v dolgi dobi petih desetletij. — Pravilo mi, da je spustil to grdo puščico neki Sr—č, o katerem se drugače ne čujejo ravno čedne reči. Naj torč pomete pred svojim pragom!

Kar pa se tiče „švabskog elementa na samoj granici“, treba izpregovoriti resno besedo prav na naslov „Orjune“, kateri bi utegnili zavreti mlada kri po fašističnih metodah. Bog ne dai kakršnihkoli nepremišljenosti. Pomislite, da imamo mi važne narodne manjšine v Italiji in Avstriji. Te moramo ohraniti, moramo jim moralno in materialno pomagati v njihovem političnem in kulturnem delovanju. „Švabi“ so naimočnejši a d u t v naših rokah, s katerimi moramo dobiti to igro. Kako, o tem so načini zelo različni, no razmerah in slučajih, kakor bo treba. Ne otežujte torej težavnega narodnega, političnega in kulturnega dela naših manjšin tam preko!

Kar pa se tiče naših „švabov“, bo

* Se ne strinjamo popolnoma z izjavami g. pisca. Uredništvo.

dimo vendar čisto mirni: ako nismo mi sami butci, nam ne bodo škodljivi. Njim nasproti bodimo velikopotezni, ne malenkostni. Pustimo jih, ako se kdo piše Wilhelm in ne Viljem, in ne tirajmo jih tako daleč, da bodo vsi do zadnjega strnjeni v naravnost sovražno falango, katere odporna sila bi trajala vsaj sto let dalje, nego bi sicer. . . . Modri Bismark je dejal nekoč: »Rad imam te svoje socialiste, ali v parlamentu in vladi, ne zunaj.« — In tako imejmo tudi mi svoje Nemce v prijaznih socialnih in družabnih zvezah in njih odpor bo neškodljiv. Čemu tritati čas in narodne energije za povsem nepotrebno delo. — Koliko bi se dalo o tem pisati. Celo poglavje o slovenskih fantih in nemških puncah bi bilo zanimivo. Brez šale!

G. N.

Volilna borba.

VOLITVE IN SLOVENSKI KOMUNISTI

— Beograd, 22. januarja. (Izv.) Beogradska politična javnost posveča posebno pažnjo nastopu komunistov iz Slovenije pri bodočih volitvah. V političnih krogih razmotrivajo o ciljih in namelih, ki jih zasledujejo slovenski komunisti, katerih voditelj bivši narodni poslanec Fabijanič se je te dni mudil v Beogradu, da bi indirektno dosegel od vlade odobrenje oziroma garancije, da se proti slovenskim komunistom oziroma proti snujanju se »stranki dela« ne bo nastopalo v smislu doseganja vladine politike proti komunistom. Fabijanič je notranjemu ministru zatrieval, da se bodo komunisti posluževali v svojem političnem boju edino le legalnih sredstev. Slovenski komunisti nameravajo pri bodočih volitvah nastopiti enotno in skupno z drugimi socialističnimi strankami. Kakor zatrjujejo v političnih krogih, se namerava v Sloveniji za volitve ustanoviti »socialistični blok«, da tako doseže pozitivnih uspehov. Kongres socialnodemokratske stranke je bil v soboto zaključen. Rezultati kongresa se tekom prihodnjih dni objavijo potom socialističnega tiska.

AKCIJA STOJANA PROTICA.

— Beograd, 22. januarja. (Izv.) Stojan Protić je zadnje dneve razvil živahno agitacijo. Po poročilih iz provinc ima Stojan Protić zelo mnogo somišljenikov in pristavev v Vojvodini, pa tudi v Južni Srbiji so pričeli njegovi prijatelji živahno gibanje. Dr. Momčilo Ivančič, eden najvestnejših Protićevih pristavev, že več dni vodi agitacijo po Južni Srbiji in Makedoniji. Priredil je že več shodov. Na nekem teh shodov se je dr. Ivančič tako daleč spoznal, da bo najbrž imel opraviti s sodiščem. Glavni trik Protićevih agitatorjev v Makedoniji je ideja o posebnem »makedonskem narodu«.

Politični položaji na Bolgarskem.

ZANIMIVI REZULTATI OKROŽNIH VOLITEV.

— Sofija, 21. jan. (Izv.) Bolgarski tisk posveča še vedno posebno pozornost izidu v okrožne zastope. Značilno je za presojo političnega položaja na Bolgarskem, da je zemljoradniška stranka popolnoma obvladala situacijo in je ohranila vse dosedanje pozicije kljub velikim agitacijskim opozicijskim strankam. Zemljoradniška stranka na Bolgarskem je pri volitvah dobila 450.000 glasov. Zanimivo pa je tudi, da je druga naimočnejša stranka komunistična stranka, ki je dobila 220.000 glasov. Opozicijski meščanski blok, katerega tvorijo radikalna, demokratska in narodno napredna stranka, je dobil 210.000 glasov. Ta blok ima največje zaslombe po mestih. Nacionalni liberalci so dobili 59.000 glasov, socialisti demokrate pa 41.000.

RESEN POLOŽAJ V TRAKIJI.

KONCENTRACIJA GRŠKIH IN ANGLEŠKIH ČET.

— Sofija, 21. jan. (Izv.) Iz zapadne Trakije prihajajo vznemirljiva, a zanesljiva poročila o vojaških pripravah Grške. Grška koncentrirala v zapadni Trakiji okoli 80.000 moč broječo, popolnoma na novo oboroženo in reorganizirano armado. Živahno je gibanje ob Marici. Vrše se neprestani vojaški transporti. Vsa zapadna Trakija je pretvorjena v veliko vojaško taborišče. Tudi angleške čete ob Dardanelah se koncentrirajo in so pripravljene za vsak slučaj. Po poročilih iz Lozengrada tudi Turki forsirano utrjujejo postojanke pred in za Čataldžo.

Koncentracija ruskih čet.

— Partiz, 21. jan. (Izv.) Po poročilih iz Revala se vrši v velikem obsegu koncentracija sovjetskih čet ob poljsko-rumunski meji. Čete, ki garnizirajo ob Volgi, so bile diržirane v Smolensk, Kovel in Minsk. Oh rumunski meji so dislocirane čete iz Kavkaza. Zasedena je diestraska črta. V Rusiji vzbujala veliko pozornost vest, da Francija proučava poseben načrt intervencije. V Moskvi so zelo razburjeni, ker je bala došla vest, da je bil general Vrangeli pozvan v Pariz. Francoska intendatura je hale pripravljena popolnoma opremiti in oskrbeti 20.000 mož Yranglovo armade.

Politične vesti.

— Poljski tisk o drju Rašinu in drju Kramaju. Vsi poljski časopisi brez razlike kateri stranki pripadajo, hvalijo politiko drja Rašina in drja Kramaja kakor v vsakem pogledu smotreno. Opisujejo Rašino delovanje v dunajskem parlamentu in povdarjajo, da sta vedno verno stala pri poslancih »Kola polskega«. Podobno Rašino primerjajo z pisateljem Henrikom Sienkiewiczem. Oba imata izrazovit mil obraz. — Pri napetju, ki vlada med češkoslovaško republiko in Poljsko glede Javorine, čita Slovan z veseljem taka in podobna poročila.

— O madžarski propagandi. Slovenska Politika prinaša poročilo o stikih »Pragaj Magyar Hirlap« madžarskim poslancem Gömbösom, z zapornikom Horthyjevim, enim izmed voditeljev probujajočih se Madžarov. List ugotavlja, da je bila božična priloga praškega madžarskega dnevnika stavljena v Budimpešti v tiskarni Szozap, ki jo je osnoval v času volilne kampanje Horthy. Tam so bili natisnjeni tudi letaki, ki so jih zadnji čas širili somišljeniki krščansko-socialne stranke med madžarskim prebivalstvom. Vsi članki so izšli že pred tem ali pa isti čas v časopisu »Szozap«. Matriko stavljenega materiala je prinesel s seboj v Prago kurir madžarskega poslanstva v Pragi, ki vozi posamnim članom praške redakcije dopise iz Budimpešte. »Slovenska Politika« javlja, da ima v roki dokaze tudi za to, da je praško madžarsko poslanstvo »Pragaj Magyar Hirlap« vedno na razpolago, in da so kurirji poslaništva obenem kurirji praškega dnevnika. List povdarja potrebo, da bi vlada napravila proti madžarskim spletkam potrebne korake.

— Nemci priznava svojo krivdo glede potopa »Lusitanije«. Poleg vpa da v nevtralnemu belgijsko ozemlje je bil najodloznejši čin nemške sodateske v svetovni vojni potop velikega potniškega parnika »Lusitanije«, pri katerem je izgubilo življenje na stotine nekomatantov, posebno tudi žen in otrok. Ta malo diplomatični korak nemške mornarice je sila razburil ameriško javnost, ki se je od onega dneva dalje odkrito stavila na stališče protivnikov Nemčije. Kakor se poroča iz Washingtona, je Nemčija te dni priznala svojo popolno krivdo glede tega slučajja in je izjavila, da je pripravljena plačati vso odškodnino. Ta odškodnina bo ogromna. Francosko časopisje je mnenja, da se je Nemčija odločila za ta korak samo zato, ker upa, da si z njim v sedanjih težkih časih pridobi naklonjenost Amerike.

— Memel in Poljska. V poljsko-litovskem sporu glede Memela se sklicujejo Poljaki na svoje lanko stališče, ki se je strinjalo z zahtevo prebivalstva mesta Memela, ki je obstajala v tem, da naj bo mesto svobodno in pod zaščito velesil in pristanišče dostopno za Poljsko in Litvo. Poljska je zahtevala, naj bi bil določen tudi vrhovni komisar mestne uprave in pristaniški svet. Ta sklep naj bi bil veljaven deset let. Litva pa je zahtevala, naj se Memel pridruži kovenski Litvi z avtonomno upravo. Poljska pa bi imela svoboden dostop do pristanišča. Poslaniški svet je določil posebno komisijo in s tem je sporazum na tudi litovska vlada. Komisija bi morala predložiti odgovarjajočo izjavo poslaniškemu svetu, toda konferenca v Parizu in Lausanni je zadržala njeno delo. »Kurier Polski« pravi, da kovenški diplomati najbrž mislijo, da je po neuspehu pariške konference antanta razbita in da se jim posreči hazardna igra, razveljaviti versajlsko pogodbo. Memel v litovskih rokah bi lahko zaprl Poljski pot med Nemčijo in Rusijo. Nemci zahtevali na memelskem ozemlju plebiscit in pravilo, da še vedno upajo nanj. Litovski odbor imenuje zavzetje Memela zakonito in pravično delo, komunist Daivelajitis pa pravi v svojem proglasu, ki ga je izdal na proletarijat, da je nastopil čas njegove vlade.

— Nobenih ovir za francosko vkorakanje v Berlin. London, 16. jan. (Wolff). »Westminster Gazette« poroča, da sledi angleška vlada z veliko napestostjo dogodkom na ruhrskem ozemlju, vendar pa ne namerava intervenirati. V angleških političnih krogih smatrajo, da francoska okupacija Bochuma še ne pomeni konca intervencije. Francozi nimajo nobenih ovir, da končno vkorakajo tudi v Berlin.

— Francosko — madžarska trgovska zbornica v Parizu se ustanovi v kratkem. Njen glavni namen bo pospeševati francoski izvoz na Madžarsko.

— Vstaško gibanje v Sibiriji. Iz Revala poročajo, da so sovjetski časopisi priobčili vest, da se je posrečilo hvišemu poveljniku močnega odreda Kolčakove armade gen. Pepelejev priti v Sibirijo in organizirati vstajo proti sovjetski vladi. Kmetije so na strani gen. Pepelejeva in vstaja se hitro širi.

Gospodarstvo.

— Zagrebški žitni trg. Zagreb, 20. januarja. Radi padca dinarja je bila tendenca zelo čvrsta. Cene žitu za kruh so stalno narasle in v nedeljo je v splošno izostala vsaka ponudba. Velike količine moke so kupljene za inozemstvo (Avstrija), vendar je drugo vprašanje, da se lahko ta izvoz vrši, ker je promet popolnoma zastal. Cene so notirale: pšenica, postavno bačka odnosno vojvodinska postaja, 430 do 440 Din v začetku, koncem 440 do 465 Din, rž 400 Din, oves Slavonija ali Vojvodina 295 Din, Bosna 275 do 280 Din, ječmen za pivo 325 do 400 dinarjev, koruza nova 215 do 235 Din, sušena pariteta Sisak 310 do 320 Din, moka »a« 6,75 do 7 — Din, fižol 3,625 — 3,75 Din za kilogram belega.

— Tedenski semenj v Zagrebu. Zagreb, 20. januarja. Semenj slab. Cene so ostale v glavnem neizpremenjene. Voli II, 7,50 do 9, III, 5 do 6,50, izjemoma 7 —, krave III, bosanske 4,75 do 6,50, kozli 5 do 5,50, telečka zelo mala po 12,50 do 15 —, sremške svinje 22,50 do 23, domače II, 18,50 do 19,50, za kilogram žive teže, Blaga ni bilo. Od krme samo seno po 200 do 225 q.

— Sadjarskega društva za Slovenijo redna letna skupščina bo neprekinjeno na Svečnicu, 2. februarja (ne pa kakor je bilo pomotoma objavljeno v »Kmetovalcu« dne 4. februarja) in sicer ob pol 11. dopoldne pri Kmetijski družbi na Turjaškem trgu št. 3 v Ljubljani. Na tej skupščini je najvažnejša točka preustroj društva v Sadjarsko in vrtnarsko društvo. Ker se gre torej za važne odločitve, se člani Sadjarskega društva opozarjajo, da se v čim večjem številu udeležijo te skupščine. Obenem pa vabimo tudi vse druge sadjarske in vrtnarske interese, ki doslej še niso bili člani Sadjarskega društva, da s svojo navzočnostjo in s stvarnimi nasveti in predlogi podpirajo naše stremiljenje: postaviti sedanjo organizacijo na širši in trdnjši temelj.

— Zagrebački zbor. Uprava Zagrebačkog Zbora saznanja je, da mnogi bivši izlagači na I. vel. sajmu uzoraka nisu dobili priljavnice za II. vel. sajam, koji se održaje od 22. aprila do 1. maja o. a. akoprem su takove svima poslate. Zato uprava Zbora pozivlje sve one koji misle na II. vel. sajmu sudjelovati, a priljavnice primili nisu, da odmah istu zatraže. Uporozuju se stranke, da se priljave uvažuju samo na podlagi priljavnih formulara.

— Prodaja motocičev, razpisana na dan 24. januarja t. l. pri glavni carinarnici v Ljubljani, se ne vrši.

— Jugoslovanski Lloyd. Akcijska družba v Berlinu. »Berliner« Tageblatt poroča: Generalna skupščina je odobrila bilanco, ki izkazuje prebitke 3,3 milijona mark. Izplača se 15 odstotka dividenda. Akcijski kapital se zviša od 12 na 30 milijonov mark. Akcijski kapital se ponudi dosedanjim akcionarjem v razmerju 1 : 1 po kurzu 200 odst. Ostanek nadalnjih 3 milijonov mark uporabi neki konzorci v interesu družbe. Nadalje se ustvarilo nove prednostne akcije za tri milijone mark s petkratno volilno pravico. Sprejme jih prej omenjeni konzorci. Izgledi za tekoče poslovno leto so povsem ugodni.

— g Vprašanje, kako poravnati priljavnice — pravne terjatve med našimi in avstrijskimi državljani. Po došlih vesteh so pogajanja med našo vlado in med avstrijsko glede medsebojnih priljav — pravnih terjatev in glede dviga sekvestrov neposredno pred zaključkom. Po teh vesteh bi se sprele za poravnavo teh terjatev ključ: Za eno staro krono 20 sedanjih avstrijskih kron. Po današnjem stanju valute bi naši državljani dobili za svoje stare terjatve v naših kronah nekoliko desetino. Naši dolžniki pa bi plačali v naših kronah desetino dolgovanega zneska. Sporazum na temelju navedenega ključa bi pomenil za vse zainteresirane gospodarske kroge Slovenije in Dalmacije gospodarsko nesrečo. S tem bi se zavodim prizadela tudi občutna krivica, ker je vlada dne 1. februarja 1919 vsled žigosanja staroavstrijskih bankovcev prepovedala vsak uvoz kron iz Avstrije, bodisi v gotovini, bodisi z nakazil in s tem zavodim onemogočila, da pridejo do svojih terjatev.

V primeru zaključitve teh pogajanj na temelju navedenega ključa bi bilo predvsem silno prizadetih 25 zadrug na južnem Stajerskem, ki so po svojih pravih moralah ves odvšili denar nalagati pri »Verbandu« v Gradcu, pri katerem so bili že v novembru 1918 vpeljani odpovedni roki, vsled katerih je tem 26 hranilnicam in posojilnicam ostalo pri »Verbandu« čez 6 milijonov kron naložb, ki se jim ne obrestujejo. Zavode bi zadela s takim sporazumom ogromna moralna in materialna škoda. V isti meri kakor zadrugu so prizadeti tudi regulativne hranilnice v Sloveniji in Dalmaciji, 31 po številu, ki so istotako nalagale svoj denar pri svojih denarnih središčih bivše Avstrije in vsled že imenovane prepovedi uvoza avstrijskih kron niso mogle dvigniti svojih naložb v okroglem znesku 6.000.000 kron. Kreditne zadrugu, kakor tudi regulativne hranilnice imajo itak težke skrb, ker so v znatni meri obremenjene z vojnimi posojili. Tudi drugi gospodarski krogi, zlasti pa banke, imajo napram Avstriji jako velike terjatve. Tudi ti gospodarski krogi so bili ovirani.

voditi in dokončati na lastno roko pogajanja glede terjatev z avstrijskimi dolžniki le vsled tega, ker so jih vladni organi v kritičnem času pred prvimi žigosanim po svojem zastopniku generalnemu inspektorju dr. M. Nedel kovčicu zagotavljali, da so te terjatve gotov denar in da jih bodo morali avstrijski dolžniki plačati v jugoslovanski valuti po srednjem kursu jugoslovske borze tekom zadnjih dveh mesecev pred 1. novembrom 1918 in pa vsled tega, ker je Avstrija zaradi sekvestrov naše vlade dne 1. marca 1919 prepovedala odkazila starih naložb v našo kraljevino. — Sprito tega stvarnega položaja je sklenila za dan 12. januarja 1923 trgovska in obrtniška zbornica v svoji posvetovalnici sestank prireditelj gospodarskih korporacij. Posvetovalnica je vodil zbornični predsednik g. Ivan Knez. Po referatih gg. dr. Windischerja in dr. Frana Černeta se je po izčrpnih debat, katere so se udeležili gg. dr. Fran Paulin, dr. Basaj, dr. Kersnik, Avgust Tošič in dr. Kisovec, sklenilo, da se protestira proti zaključitvi uvodoma navedenih pogajanj na temelju nesprejemljivega ključa 1 : 20. Temu sporazumu je tembolji ugovarati, ker so še leta 1922. ponujali avstrijski delegati poravnava na podlagi ključa 100 starih kron proti 60 našim kronam. Protest se je poslal ministrstvu pravde. Obenem se je naprosilo gospoda ministra dr. Zupaniča, g. dr. Ribarja in g. pokrajinskega namestnika I. Hribarja, da podpirajo gospodarske organizacije v upravičenih zahtevah.

— g. Izvoz boljšega tobaka v inozemstvo. Uprava monopolu tobačnih izdelkov je odredila, da se izvozi letno večja količina boljšega tobaka v inozemstvo, kar bi donosalo državi okoli 100 milijonov dinarjev dohodkov.

— g. Češkoslovaški sladkor. Lansko leto je izvozila Češkoslovaška republika sladkorja v Italijo 33.800 ton, v Avstralijo 71.680, v Nemčijo 22.100, v Anglijo 21.100, v Francijo 18.400, v Romunijo 13.900, v Švico 7800, v Jugoslavijo pa samo 7600 ton. Lanska produkcija se računa na 700.000 ton, polovica je določena za izvoz. Zase je porabila Češkoslovaška preteklo leto 309.037 ton sladkorja. Lanski izvoz je znašal 376.000 ton, prejšnje leto pa 414.000.

— g. Dohodki beograjske občine od trošarin za preteklo leto so znašali 31.259.106,44 Din., med tem ko je trošarina za leto 1921 znašala samo 10.500.000 Din.

— g. Dohodki neposrednih davkov v mesecu oktobru. Finančni minister je 16. t. m. predložil narodni skupščini poročilo o dohodkih neposrednega davka na celotni teritoriji kraljevine SHS za mesec oktober. Po poročilu se je plačalo za mesec oktober neposrednega davka 50.471.707,21 Din. Poročilo izkazuje proti preteklemu letu višek 4 milijone 678.071,82 Din. in proti proračunu v budžetu 5.204.380,16 več.

— g. Otvoritev češkoslovaškega generalnega konzulata v Hamburgu. Dne 13. t. m. so bili otvorjeni v Hamburgu prostori generalnega konzulata Češkoslovaške republike. Prišli so številni povabljeni gostje, katere je nagovoril generalni konzul Šeba. Za njim je povzel besedo češkoslovaški poslanec Tusar, rekoč, da je zelo zadovoljen, da je navzoč pri otvoritvi, kajti Hamburg ima za Češkoslovaško nenavadno velik pomen kot trgovsko mesto in tranzitno središče češkoslovaškega izvoza. Od nekdaj je šlo največ kupčij iz Češkoslovaške preko Hamburga in danes kot samostojna država hoče Češkoslovaška svoje odnose do Hamburga še nadalje gojiti in jih pospeševati. Oblasti v Hamburgu kakor tudi trgovski in drugi krogi kažejo Čehoslovakom največjo naklonjenost. Tusar je naglašal, da išče Češkoslovaška republika s svojim največjim sosedom, z nemško državo, in zlasti še s svobodnim Hamburgom najboljšo gospodarske stike. Načelnik senatne komisije dr. Schramm je na nagovore izjavil, da tudi senat in hamburške oblasti žele, da ostanejo dosedanjí dobri stiki med Hamburgom in Češkoslovaško še nadalje v polnem teku, da se goje in pospešujejo. Upa, da se bo Češkoslovaška mogla bogato razvijati. Češkoslovaški generalni konzulat je med 50 zunanjiimi zastopstvi v Hamburgu največja zastopstvena oblast in je zaposlenih v njej nad 30 uradnikov in namestencev. Kako zveni to hamburško poročilo na italijanska ušesa?

— g. Uzornik Vrtnar. Prililil smo 1. broj »Uzornik Vrtnar« sa slijedećim sadržajem: Vaznost vrtlarstva i program rada. — Ključaljke (sa sl.). — Borba sa štetnicima. — O nametnim insektima. — Rani krmovir. — Amavilija (sa sl.). — Novozelandski špinat. — Vrtnarski kalendar za siječnja itd. List uredništva Jaroslav Katkic a namičuje se kod Vladimira Horvata, Zagreb, Strossmayerova ulica 6. Kako je to jedan od prvih domaćih listov te struke, to ga kao dobro i potražuju stvar preporučamo svim prijateljima vrtlarstva.

— g. Kako rastele cene v Berlinu. V Berlinu so cene živin in obleke od meseca decembra narastle od 44 : 610 na 86 : 510, to je za 53,6 in pol odstotka. Ako jih primerjamo s predvojnimi cenami, so se cene v Nemčiji povišale za 68.000 in pol odstotka.

— g. I. razred na avstrijskih osebnih vlakih se je odpravil s 15. t. m. v prometu osebnih vlakov na vseh progah. Izvzemši osebne vlake daljnih železniških prog.

GOSPODARSKI BOJ MED FRANCIJO IN NEMČIJO.

SPLOŠNA DELAVSKA STAVKA.

— Essen, 22. jan. (Izv.) Rudarji, delavci in uradniki so danes kompaktno stopili v stavko.

— Dortmund, 22. jan. (Izv.) Železniški uradniki in uslužbeni so začeli stavkati.

— Mainz, 22. jan. (Izv.) Pred vojno sodišče je bilo do sedaj pripeljanih 9 industrijev oziroma nemških uradnikov.

— Dortmund, 21. jan. (Izv.) Železniški uradniki glavnega kolodvora so večeraj stopili v stavko, ker so se začeli Francozi vmešavati v njih uradovanje. Vlaki su imeli velike zamude. Ekspresni vlak Pariz-Berlin-Varsava ni mozel pasirati Dortmundu.

— London, 21. januarja. (Izv.) Po informacijah, ki jih je dobila »Morningpost« iz Amsterdama, je povabila mednarodna sindikalna zveza odbore Internacional v Londonu in na Dunaju, da naj se sestanejo v Amsterdamu dne 26. januarja na razgovor o situaciji na ruhrskem ozemlju. Izvrševalni odbor tretje internacionale je izdal oklic za razglas splošnega štrajka v vseh državah na dan 31. t. m. v svrhu, da se protestira proti francoski akciji na ruhrskem ozemlju. Apel je datiran s 15. tega meseca.

— Essen, 21. jan. (Izv.) Sindikalna delavske organizacije so imele v soboto daljša posvetovalna o situaciji in o nadalnji taktiki delavstva v boju proti francoski okupaciji. Zastopniki delavstva so sklenili pozvati delavstvo, da še nadalje vztraja v pasivni resistenci in da eventualno vstopi v stavko. Delavstvo se ne sme bati in lahko s hladnokrvnostjo pričakuje nadaljni razvoj dogodkov. Izdan bo na delavstvo poziv, da ne sme zapustiti francoskim obljubam in da se sme niti bati francoskih groženj. Konferenca sindikalnih organizacij polara največjo važnost v to, da delavstvo solidarno nastopa, ker je pričakovati še težke in dolgotrajne borbe. Naletje je vprašanje prehrane delavstva. Železničarji zasedenega ruhrskega ozemlja nameravajo vstopiti v enodnevni protestni štrajk.

— Essen, 21. jan. (Izv.) V znak solidarnosti so vse banke ukinile poslovanje, ker so Francozi državnim banki zaplenili okoli 150 milijonov mark.

NA VIŠKJI KRIZE.

ARETACIJA NEMŠKIH INDUSTRIJALCEV.

— Essen, 21. jan. (Izv.) Splošna situacija v ruhrskem ozemlju se naglo razvija do krize. Položaj postaja od dneva do dneva kritičnejši. Radi aretacije Fritz Thysena je stopilo 65.000 delavcev Thysenovih podjetij v stavko. Ravnatelj Thysenovih podjetij so javili svojemu šefu, da so pripravljeni z vsjo odločnostjo slediti njegovemu vzgledu. Dosedaj je bilo aretiranih 8 najuglednejših nemških industrijalcev. Pridelo pred vojno sodišče v Mainzu.

— Essen, 21. jan. (Izv.) General Bounier je večeraj dopoldne povabil k sebi nemške industrijske Fritz Thysena, generalnega direktorja Tenzelmana, rudarskega asessorja Oldeja, rudarskega asessorja Sestnerja, generalnega direktorja Wüstenhiera in generalnega direktorja Spinerja. Naznanilo se jim je, da so aretirani in so jih takoj z avtomobili odvedli v Düsseldorf. Vzrok aretacije še ni znan. Večeraj aretirana rudarski višji svetnik Ahrens in rudarski ekspedient Borf sta bila odvedena v esenske zapore. Zapihema državnih uradnikov od strani Francozov se nadaljuje.

— London, 21. januarja. (Izv.) V angleškem časopisu se je pokazala večeraj nenavadna velika skrb napram stalnemu slabšanju francosko - nemške gospodarske in politične situacije. Listi vprašajo, koliko časa naj še traja nevtalnost angleške vlade, t. j. absolutna nevtalnost proti Nemčiji in dobrohotna proti Franciji. Prevladuje mnenje, da treba angleški vladi prirediti misli na primerno posredovanje. Uvažuje se možnost uspeha s strani Brantinga, predsednika švedskega ministrskega sveta, ki hoče na prihodnjem zborovanju Društva narodov znova predlagati, da naj se izroči reparacijski problem Društvu v rešitev. Vzemirja pa angleške kroge francosko stališče, po katerem so okupatorji Ruhra pripravljeni nadaljevati in izvesti svoj načrt ter odkloniti vsako posredovanje. V merodajnih francoskih krogih se še vedno misli, da se nemški industrialci uklonijo in da pride do sporazuma, ki prinese reparacije, pa tudi stabilizacijo zveze med nemškim premožem in francoskim žezlom v Lorenu, kar je brezdvomno eden izmed ciljev francoske vlade.

Vatikan o resnosti situacije.

— Rim, 21. januarja. (Izv.) Večeraj dopoldne je bil v Vatikanu oficijelni sprejem diplomatskih zastopnikov. Kardinal - tajnik je izjavil zastopnikom signatarnih držav, da Vatikan z vsjo resnostjo in pazljivostjo smotri sedanjí politični položaj, ki je nastal po okupaciji ruhrskega ozemlja. Vatikan je prepričan, da je situacija zelo resna. Opozarja na težke posledice, ki jih povzročajo dogodki v Ruhru.

MORATORIJ NEMČIJI.

— Pariz, 21. januarja. (Izv.) Na današnji se bo reparacijska komisija razpravljala o moratoriju Nemčiji. Na sejo bodo vabljene tudi nemški zastopniki, da razložijo nemški načrt za moratorij.

FRANCOSKI DELAVCI V RUHRSKEM OZEMLJU.

— Berlin, 21. januarja. (Izv.) S Češkega prihaja poročila, da se nabirajo v zapadnem in severozapadnem delu države rudarski delavci za francoske rudnike. Nemci so izključeni. Najbrže hočejo zaposliti tne delavce v francoskih rudnikih, francoske rudarje pa poslati na ruhrsko ozemlje.

SPLOŠNA SITUACIJA.

— Berlin, 21. jan. (Izv.) Aretiran in odveden je bil preko Rena tudi ravnatelj brzojavnega urada v Essenu Junger, nadalje tudi ravnatelj telefonskega urada v Essenu dr. Zehme. Obtožena sta nepokorščine francoskim ukazom. V vsem okolišju je vzbudila aretacija veliko nevoljo. Uradniki oddelka, kateremu je načeloval aretirani Ing. Stengelmann, so takoj zapustili delo.

Na postaji v Sinsenu pri Röcklingshansenu je bil zaboden neki rudar z baloneto, francoska straža v Langendreherju pa je ustrelila nekega postrežnika, ker se ba je ni takoj ustavil na klic straže. Na železniškem mostu pri Helmgangu so francoske straže streljale na večjo skupino rudarjev. Bilo je več ranjenih. Neki nemški redar je obsojen na 15 dni zapore, ker ni pozdravil francoskega oficirja.

Tudi večeraj so bile pošiljke premoga v Francijo in Belgijo skoro brez pomena in lahko se reče, da v 10 dneh okupacije niso Francozi spravili preko Rena niti polovico premoka, ki ga je Nemčija dajala po prej Franciji redno vsak dan. Železniško osonje je poslušno nemškemu ukazu, da odklanja vsako sodelovanje pri odpušljanju premoga v Francijo in Belgijo. Neki vlak, sestavljen iz 71 vagonov premoga je odšel iz Weddava v smeri proti Franciji, toda na postaji Opladnu je bil vlak zapu. ščen in osonje je zbežalo na vse strani. Na postaji v Hardtenu so hoteli Francozi zapleniti vlak s premogom, toda strojevodja je pognal vlak z vsjo silo s postaje in Francozi so gledali jezno za njim.

Iz Essena so prišla poročila, da je štrajk razglašen v 50 rudnikih. Skoro polen je štrajk v obsežju Stinnesove premogovne družbe. Tudi v državnih rudnikih katerih ravnatelji so bili zaprti, je situacija neizpremenjena in štrajk se nadaljuje. Najmočnejša organizacija, ki je skrbela za transport premoga iz ruhrskega ozemlja vodnim potom, predvsem po Renu, je ustavila svoje delo in odklonila Francozom vsako informacijo.

Ker so bile zaprte filijalke Državne banke s strani francoske oblasti, so zapre svoje urade tudi številne nemške privatne banke v Porenju in na ruhrskem ozemlju. Francoski finančni minister je poslal na zasedeno ozemlje 50 bančnih uradnikov, da pripravijo tani za Francoze potrebne priprave za denarni promet in za uvedbo posebnega novca, določenega za zasedeno ozemlje. Teza novca bo v vrednosti okoli 1 milijarde frankov.

Iz Düsseldorfa je prišla vest, da bo najbrže general Degoutte odklonil in pride na njegovo mesto general Weyand, ki je bil tokom vojne desna roka maršala Focha.

Lloyd George proti Franciji.

— Curli, 21. jan. (Izv.) »Neue Zürcher Zeitung« priobčuje zelo oster članek Lloyd Georgea o situaciji na ruhrskem ozemlju. Lloyd George napoveduje, da mora francoski pohod končati z neuspehom. Nobena izmed zmagovalnih držav nima pravice trpinčiti nemško telo, ki leži na tleh. Francoski pohod je vzbudil povsodi skrajno indignacijo. Premog, ki ga morda odvzame Francija Nemčiji, niti z daleka ne pokrile stroškov za vojaško okupacijo! Okupacijska armada je stala Nemčijo toliko, da je plačala za reparacije in za okupacijsko armado že trikrat toliko, kolikor je plačala Francija Bismarku l. 1871. Lloyd George meni, da bi imela akcija na ruhrskem ozemlju katastrofalne posledice ne samo za nemško, marveč tudi za belgijsko in francosko valuto. Edina možnost, da se dobe od Nemčije reparacije obstoji v tem, da se ji omogoči ureditev njenih financ. Toda Francija ima po mnenju Lloyd Georgea posebne namene in sanja še o časih ko so bile Saksonska, Bavarska in Württenberska francoski vazali v boju proti Prusiji. Ako se bo francosko postopanje nadaljevalo, ne more nihče vedeti naprej, kaj lahko stori junaški narod 60 milijonov, ali se vrže na desno ali na levo stran? Noben narod, vaju svoje neodvisnosti, ni nikdar prenašal tujega jarma dolgo časa. Ako se spravi Nemčija v obup, bo končna zmaga lahko na strani komunizma. Ne sme se izključevati eventualnosti, da se Nemčija vrže v naročje Rusije. Lloyd George zaključuje: Ko se stopile francoske čete v Essen, se je pričelo najnevarnejše gibanje, kar jih je bilo v Evropi skozi stoletja.

NEMŠKI GOSPODARSKI BOJKOT PROTI FRANCIJI IN BELGIJI.

— Berlin, 22. jan. (Izv.) Z vsjo srčnostjo in sistematično se pričnaja gospodarski bojkot proti Franciji in Belgiji. Vse gospodarske in pridobitne organizacije so enoduisno in odločno napovedale bojkot vsem proizvodom in pridekom francoskega ali belgijskega izvora. Gostilniške zadruge so sklenile, da absolutno več ne točijo francoskih vin in likerjev. Isto so sklenili kavarnarji. Hotelirji po vsej Nemčiji so sklenili, da bodo strogo in dosledno odklanili vsakega Francoza in Belgijca. Trgovci so napovedali radikalni bojkot francoskemu blagu. Bojkot je proglašen nad konfekcijskim blagom, v prvi vrsti damskim kostumom, pariški modi in pariškimi parfumi. Trgovci, eksporterji in importerji so sklenili prekiniti vse trgovske zveze z Francijo in Belgijo. Na vseh izložbenih oknih so obešeni nanisi: Francozom nič! Francozom ne prodajamo! in slično.

NERESNIČNE VESTI O OKUPACIJI MADŽARSKIH KRAJEV.

— Beograd, 22. januarja. (Izv.) Z vsjo odločnostjo se demantirajo vesti, ki so bile razširjene v inozemskem časopisu o načrtu Jugoslavije glede okupacije nekaterih važnih krajev na Madžarskem. Te vesti so popolnoma netočne in tendenciozne.

Volitve v „Pokojninski zavod“ ZA NAMEŠČENCE V LJUBLJANI SO SE PRIČELE!

5. februarja se vrši v Ljubljani skrutinij oddanih glasov!

Pokojninski zavod že pošilja glasovnice.

Glasovnice so tako prirejene, da je zajamčena tajnost glasovanja. Če glasovnic ne prejmete ali jih izgubite, zahtevajte glasovnice od volilne komisije.

Gre za starostno preskrbo Vaših nameščencev, gre za podpore bolnim in onemoglim nameščencem, njih vdovam, materam in sirotam! — gre za denar, ki ga kot zavarovalne premije plačujete v prvi vrsti Vi službodajalci!

1. Izpolnite vse glasovnice, ki jih prejmete, pravilno, t. j. ne z imenom kakega kandidata, ali nosilca liste, ampak z nazivom edine nadstrankarske liste, ki je:

»ZDRUŽENI SLUŽBODAJALCI«.

2. Zalepite glasovnice pravilno, t. j. tako, da »volilni odrezek« ostane neodtrgan in nezalepljen, sicer je glasovnica neveljavna!

3. Pravilno izpolnjene glasovnice oddajte takoj zanesljivemu zaupniku, ki jih bo skupaj z drugimi glasovnicami sigurno poslal v Pokojninski zavod v Ljubljani, ali pa jih takoj pošljite, eventualno priporočeno, direktno na »Volilno komisijo Pokojninskega zavoda za nameščence« v Ljubljani, po možnosti v eni kuverti z ostalimi glasovnicami, ki jih zberete med delodajalci Vaše edine (kategorije) za listo: »Združeni službodajalci«. Če pošljete glasovnice direktno volilni komisiji, frankirajte pisno zadostno, sicer so glasovnice neveljavne, ker bi jih volilna komisija ne sprejela. Uporabite od Pokojninskega zavoda doposlano Vam kuvert!

CENTRALNI AKCIJSKI ODBOR »ZDRUŽENI SLUŽBODAJALCEV«.

Predavanje o Pasteurju.

V soboto zvečer se je vršilo v veliki dvorani Mestnega doma javno predavanje šefa bakteriološke stanice dr. A. Simca o Pasteurju. Dr. Simce je priredila svoje predavanje nalašč za široko javnost: njen namen je bil, podati našemu občinstvu pregledno in razumljivo sliko neprecenljivih zaslug velikega francoskega učenjaka za človeštvo. Pasteur je bil rojen dne 27. decembra 1822. kot sin priproštih staršev — oče je bil usnarj — in se v mladosti po svojih zmoglostih ni posebej odlikoval. Bil je ves čas med srednjimi učenci in šele po končanih študijah je nastopil triumfalno pot kot znanstvenik, čigar imena se spominja človeštvo s ponosom in hvalečnostjo. Prvo njegovo delo je bilo odkritje takimenovane prostorne kemije, ki obstoji v trditvi, da ima za naravo vsakega telesa z notranjim ustrojem enako važen pomen tudi njegova prostornost. Po triletnem bivanju na gimnaziji v Dijonu je prišel Pasteur kot izredni profesor na strasburško univerzo, kjer se je poročil z bakterijsko hčerko. Po prvem odkritju na znanstvenem polju je sledila cela vrsta drugih. Pasteurju se imamo zahvaliti, da poznamo povzročitelja vrenja in drugih tekočin, glivo kvasivko, ki se nahaja kot nevredna mikroskopski organizem v velikanski množini v zraku. Pasteurjeva zasluga je, da poznamo danes način, kako obvarovati vino, mleko, pivo in druge tekočine pred pokvarjenjem. Segrevanje tekočin do gotove stopnje kot edino sredstvo, ki jih lahko ohrani dolga leta nepokvarjene, nosi njemu na čast ime pasteurizacija. Kmalu nato je Pasteur dokazal, da iz mrtve tvarine ni mogoče vzbuditi življenja in izpodbil nauk o spontani generaciji. Leta 1866. ga je francoska vlada poslala v južne kraje, kjer je razgrajala kuga med sviloprejkami in povzročala narodnemu gospodarstvu ogromno škodo. Pasteurju je se posrečilo zatreti to bolezen na ta način, da je našel njene povzročitelja, posebno glivico, ki se naseli v veliki množini na sviloprejkah. Zarod bolnih sviloprejk je uničil in kuga je kmalu utihnula. V tem času ga je zadel mrtvoud, ki pa se je k sreči omejil le na polovico telesa. Mladi učenjak je imel mnogo nasprotnikov, ki so skušali izpodbijati njegove iznajdbe, toda brez uspeha. Imel pa je tudi prijatelje, med njimi znanega angleškega kirurga Listera, ki je na podlagi njegovih zaključkov našel dotlej neznan sredstvo proti gnolenju ran, ki je povzročalo po belihah neodoljivo bedo. Gnolenje povzročajo prav tako nevidni organizmi, bakterije, ki jih je polno v ozračju. Zato je treba uničiti te škodljivce, kar se zgodi s pomočjo desinfekcije ran, prostoro in zraka. Zadnje veliko delo Pasteurja je bilo odkritje glivice, ki povzroča vrančni prasad in pasjo steklino. V tistem času je divjala v Franciji živinska kuga, ki je uničila velik del goveje živine. Vlada je poslala Pasteurja v boj proti tej strašni bolezni. V kratkem se je učenjaku posrečilo najti povzročitelja kuge in sredstvo proti njej, ki ga poznamo danes pri vseh nalezljivih boleznih kot cepljenje. On je ustanovil novo paogo moderne medicine: mikrobiologijo. Na isti način je premagal svojega najhujšega sovražnika — pasjo steklino, ki danes ni več nevarna. V Parizu je ustanovil poseben zavod za pobijanje nalezljivih bolezni, ki nosi njemu na čast ime »Pasteurjev zavod«.

Podobni zavodi so razširjeni sedaj po vsem svetu in tudi v Jugoslaviji imamo štiri. Leta 1888 je zadel Pasteurja drugi mrtvoud, tako da je ostal popolnoma hrom. Vendar pa je do svoje smrti 28. septembra 1895. navduševal svoje učence za nadaljnjo pot na polju znanosti. Pokopan je ta veliki mož, ki je storil človeštvu toliko dobrega, v Pasteurjevem zavodu v Parizu.

Zbirajte znamke za „Jugoslovensko Matico“!

Kultura.

REPERTOAR NARODNEGA GLEDALIŠČA V LJUBLJANI.

DRAMA.

Ponedeljek 22.: Vojček C.
Torek 23. januar: Zaprt.
Sreda, 24. jan.: Madame Sans Gene. Izv. Cetrtak 25. januar: Cudež sv. Antona in Črna dama iz sonetov. Red A.
Petek 26. januar: Lilom. Red D.
Sobota 27. januarja: Živi mrtvec. Zlžane. cene. Delavska predstava. Izven.

OPERA.

Ponedeljek 22.: Zaprt.
Torek 23. januarja: Lakme. Red B.
Sreda, 24. januarja: Meisiofeles. Red E.
Cetrtak 25. januarja: Nižava. Red D.
Petek 26. jan.: Gorenški slavček. Red A.
Sobota 27. januarja: Triptychon. Red C.
Nedelja 28. januarja: Nižava. Izven.
Ponedeljek 29. januarja: Zaprt.

— Opera. Večeraj je v operi »Sevski brivce« privrkat pel naslovno vlogo nanov angažirani baritonist g. Balaban. Na mah je pridobil vso publiko. Njegov nastop je nad vse siguren, pevsko kot igralsko je prvovratna moč, h kateri si moramo čestitati. Pel je svojo partijo baje celo brez predhodne skušnje. Jasna izgovarjava, zmogljiva zveščnost, izvrstna igra njegova je očitno vplivala tudi na ostale igralce, ki so bili večeraj brez izjeme na vrhuncu. Tako pri odprti sceni, kakor po dejanjih je prijelja publika nositeljem glavnih vlog najprej nejeze ovacije. Tako je naša opera sedaj za eno najboljših si bogatelja in ni se nam hati natežljiv del. Glavna stvar pa je sedaj, da g. Balaban tudi odbrzdno.

— Ljudsko vseučilišče v Celju savlja na razne časopisne vesti, da so predavanja ustavljena vsled tega, ker se je izreklo solidarnemu skupu društva javnih nameščencev v Celju, da javni nameščenci oddajo funkcije v vseh kulturnih in političnih društvih tako dolgo, dokler se jim ne zboljša njih obupni položaj, dalje za to, ker so bila letošnja predavanja bolj slabo obiskovana in ker je primanjkovalo predavateljev. Odbor bo do jeseni t. l. prijavil vse potrebno, da bo šolsko l. 1923/24 moglo pričeti s popolnoma reorganiziranim in na vse strani uspešnim delovanjem.

— »Ženski svet«, ki izhaja v Trstu in ki bo prinašal vsestranske spise o vsem, kar more zanimati naše žensstvo, se naroči pri g. M. Prunkovi. Gruberjevo nabrežje 14. Ljubljana. List stane za četrtletje 48 kron.

— »Vojček«, drama v 24 slikah od Jurija Buchnerja, je bila v soboto na našem odru prvič igrana in je dosegla izreden uspeh. Igra je bila na tudi nad vse skrbno pripravljena in študirana, kar je dvojno tolažilno po zadnji slabi premijeri. O igri in predstavi so natančneje izpregovorimo. Za danes budi omenjeno, da so vsi nastopajoči — in teh je imenoma 21. s komparzi pa še več — tekmovali v kar najboljši igri, ki so jo zmogli. Pred vsemi drugimi pa gro zaslugi režiserju Sestu, ki pa kljub izredno živahnemu aplavzu žalibog ni stopil pred občinstvo, kar bi bila njegova polna pravica in bi si bilo občinstvo tudi želelo, da mu lice v lice izkaže svoj hvaležnost. Glede na to, da je bilo obiskano le srednje dobro; bila je sobota in vse polno plesnih zabav po mestu. Predstava je kljub 24 slikam trajala ne čisto do 10. ure zvečer; niti ne dobri dve uri. To je tudi napredek, ki ga smemo pisati v dobro premišljenosti režije.

— Predavanje o »Pričetku človeške kulture«. Ob natičnem letni dvorani je predaval minulo soboto g. vseučiliški docent dr. Vojislav Molč o gornjem predmetu. Na zelo poljuden način je predavatelj predložil pračloveka ter stopnjeval očrtal njegov takozvani kulturni razvoj, ki je traja brezdvomno stotisoče let, predno je dospel na današnje višino. Predavanje je bilo nadvse zanimivo, posebno še, ker ima g. dr. Molč simpatičen organ in res čisto, lepo slovensko. Hvaležnim slušateljem je obljubil, da se čimprej povrne z novim predavanjem med simpatične mu »Sočane«. Po predavanju je kaj prijetno prepeval in zabaval navzoče občinstvo oddelek vrlega pevskega zbora jugoslovanskih železničarjev, ki se, ako le morejo, udeležujejo lepih »Sočnih« prireditvev. V soboto predava g. dr. Matija Ambrožič: o »Vitaminih«, na kar že danes opozarjamo.

— Ljubljanski muzej. Prejeli smo to-le pismo: Ugledeu uredništvu dnevnika »Slovenski Narod« v Ljubljani. Na notico v Vašem cenjenem listu z dne 21. t. m., št. 16, priobčeno na strani 4 med kulturnimi beležkami pod značilno »Ljubljanski muzej«, sporoča podpisano ravnateljstvo nastopno: Muzejska uprava je organizirana. Zato ima tudi prirodopisni oddelek že tretje leto svojega strokovnega vodjo. Ta skrb v zvezi z ravnateljstvom za to, da bi prišlo čim več prirodopisnih zanimivosti v muzej, kar svedoči tudi pozivi po dnevnikih in strokovnih revijah. On do loča znanstveno došle objekta, jih uvršča in hrani. Vsakdo, ki se intenzivno zanima za prirodopisje, ve in vidi, da se zbirk sistematično izpopolnjujejo in modernizirajo. — Prirodovarstveno zadevo vodi v odseku za prirodno varstvo prav vodja prirodopisnega oddelka na našem muzeju kustos g. dr. Fran Kos. Notica kaže torej temeljito nepoučenost v tej zadevi, bo pa zato, ker se vrši delo na muzeju smoteno in brez hrupe reklame, kakor to pristaja resni vadi posvečenemu zavodu. Beležka ima pa še drugo plat. Notico iste vsebine je prineslo dne 16. t. m. tudi »Jutro«, a dne 21. t. m. prinaša lojalno poleg tuuadnega pojasnila tudi vest, da je bil to zahrbten napad in zloraba imena uglednega napredniaka v hitopletcu v list. To zadnja. Ravnateljstvo prosi, da blagovolite ponatisniti to pojasnilo zaradi svojih čitateljev in beležki s odličnim spoštovanjem Ravnateljstvo dež. muzeja. V Ljubljani, 22. jan. 1923. Mantuani, direktor. — Notico, na katero se nanaša to pismo, smo dobili od strani, ki smo ji morali verjeti, kakor pa smo se sedaj poučili, je notica zasnovana na popolnoma napačnih informacijah.

Glasbeni vestnik

— II. simfonični koncert muzike Dravske divizije se vrši danes, ponedeljek 22. januarja. Začetek točno ob 20. uri. Ta koncert zna postati historična točka v slovenskem glasbenem življenju. Pred tremi sezonami je ustanovil kapelnik dr. Čerin orkester, katerega je vezbal in vezbal, da je postal ta orkester resen faktor v instrumentalni glasbi slovenski. Kar je imel Pariz že l. 1725., London l. 1795., Dunaj l. 1782 in Praga l. 1803, namreč redne orkestralne resne koncerte, to smo dobili Slovenci — ko se je vrnil dr. Čerin v domovino. — In — po kratki dobi treh sezon so prišli ti koncerti v nevarnost, da se zopet opuste! Ni prilika govoriti danes o tej zadevi — obisk današnjega koncerta naj pokaže, da ve Ljubljana ceniti zasluge, ki jih ima dr. Čerinov orkester za našo umetnost, obisk današnjega koncerta naj bo izraz priznanja našim prvim simfoničnim koncertom, izraz simpatij, ki jih zaslužno uživa orkester in njegov vodja dr. Čerin.

— Danes zvečer ob 8. uri v dvorani hotela »Union« se vrši simfonični koncert Muzike Dravske Div. Oblasti pod vodstvom kapelnika dr. Josipa Čerina. Izvajajo se slede skladbe: 1.) W. A. Mozart: Serenada za godalni orkester. (Köch. U. 825). I. Allegro. II. Romanca. Andante. III. Menuetto. Allegretto. IV. Rondo. Allegro. 2.) a) A. Brodin: Prizor iz srednjeazijske stepe. b) Sv. Stančič: Simfoničen scherzo. 3.) K. B. Jiráček: Simfonična c. mol. op. 10. I. Molto moderato. Allegro deciso. Presto. II. Intermezzo. Adagio. III. Scherzo. Vivace. III. Sostenuto. Allegro marciale. Vstopnice so do 1. ure v predprodaji v Matični knjižarni na Kongresnem trgu, od 7. ure dalje pa pri koncertni blagajni ter jih je vseh vrst še dovolj na razpolago.

Turistična in snort.

INOZEMSKA NOGOMETNE TEKME. —Dunaj, 21. jan. Z napetostjo pričakovana nogometna tekma med Avstrijo in Švicco se je končala z 2:0 za Švicco. Zmagala Švice je vzbudila pravo senzacijo kajti znano je, da so bili Švicarji lani na Dunaju tepeni 7:1. Tekmi je prisostvovalo 50.000 ljudi. Skupni rezultat vseh tekem med Avstrijo in Švicco znaša sedaj 23:9 za Avstrijo. Značilno je, da so bili Švicarji na Dunaju vedno poraženi in sicer 4:0, 5:1, 7:1, med tem, ko so Avstriji v Švici vedno težko zmagali ali pa igrali neodločno. Avstrija je dobila dosedaj 3 tekme neodločene in 3 izgubila 2.

— Smuški izlet na Bloke. Ugodno vreme zadnjih dni je omogočilo smučarjem prirediti propagandni izlet na Bloke. Udeležilo se ga je okoli 50 do 54 smučarjev iz Ljubljane, Blok in eden iz Hrvaške. V nedeljo jutraj je bil skupen odhod v Novo vas, kjer se je vršila domača tekma Bločanov (okoli 15 po številu). Po končani tekmi so se smučarji razdelili na dve skupini in je ena odšla na Slivnico, druga pa na okoliške hribe. V Cerklju sta se zopet obe skupini sešli, nakar je bil skupen odhod na Rakek, kjer so se smučarji okrepčali v restavraciji Ševar. Izlet, ki je krasno potekel, je bil prvi občutljivi tekoni letni zime. Udeležilo so se »ra klubi«: Ljubljanski športni klub in turistični klub »Skala«.

— Sankališče v Bohinjski Bistrici. Je bilo v nedeljo dne 21. t. m. otvorjeno ob zadovoljivi udeležbi občinstva. Sankališče je izobno urejeno in saninec zelo ugoden. Sankarji dobe podrobne informacije za sankanje v Bohinjski Bistrici pri Jugoslovenski zvezi za turistični promet v Ljubljani, v trgovini Maedl nasproti glavne pošte in pri žimniskosportnem savezu v Narodnem domu.

— S. K. Štovan. V redni občni zbor se vrši v nedeljo 4. februarja ob pol 10. uri dopoldne v Prešernovi sobi restavracije »Novi svet« s sledečimi dnevnimi redom: 1. Poročilo funkcionarjev. 2. Volitev novega odbora. 3. Slučajnosti.

— Gorška podružnica SPD. se je razšla glasom sklepa svojega izrednega občnega zbora dne 19. t. m. Tem potom se bivši odbor zahvaljuje podružničnim članom in članicam za njih stanovitnost in družabno zavest. Ako ne v tem društvu, bomo drugače skušali uveljaviti postavljene cilje. Vsi cenjeni člani bivše gorške podružnice naj ostanejo zvesti »SPD«. Oblede dobivajo člani, izkaznice v pisarni »SPD« na Trgu Kralja Petra. Bivši odbor.

Narodna odhrana.

— Nova podružnica Jugoslovanske Matice. Pretoklo nedeljo se je ustanovila v Rušah nad Mariborom, v tej od nekdanji slavni postojanki narodne probuženosti, krepka podružnica J. M. — Ustanovni občni zbor se je vršil v Smolniku pri P. Glaserju. Pokrajinsko centralo je zastopal g. Ante Beg, ki je pojasnil cilje in podrobno delovanje J. M. Odbor se je sestavil sledeče: predsednik g. Fr. Glaser; podpredsednik g. Avg. Božela, tajnik in blaginik g. Fr. Golob; odborniki: g. Al. Majcen in ga. Jera Bučar; namestnika gg. Al. Glaser in Iv. Jug. — Glavno zaslugu za ustanovitev si je stekel g. Fr. Golob, tajnik posojilnice. Nova podružnica je štela že ob ustanovitvi blizu 100 članov. — Novi predsednik je pokazal že po zborovanju izreden talent, ker je s šaljivo diktauro zbral blizu 1600 K.

— Čevlje kupite od domačih tovarov. Tvrdiske Peter Kozina & Co. z znakom »Pe-kok«, ker so isti priznani najboljši in najcenejši. Glavna zaloga na debelo in drobno Ljubljana, Breg 20, ter Aleksandrova cesta št. 1.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, dne 22. januarja 1923.

— Narodno-napredna stranka. »Skupina okoli »Slov. Naroda« je pozvala v soboto zvečer v posvetovalnico mestnega magistrata sestanek ožjih svojih ljubljanskih somišljenikov. O političnem položaju je poročal g. dr. Vladimir Ravnihar, v razpravo so posegli gg. dr. Triller, dr. De Franceschi, Pustoslavšek in drugi. Končno je bil soglasno sprejet predlog, da se skupina okoli »Slov. Naroda« organizirajo kot politična stranka z imenom »Narodno-napredna stranka, da se izvoli začasno načelstvo z nalogo, da izdela program in organizacijski statut. Začasno načelstvo naj potem v najkrajšem času skliče zbor zaupnikov iz Ljubljane in z dežele v svrhu odobritve programa in organizacijskega statuta, izvolitve načelstva ter postavitve kandidatov za narodno skupščino. V začasno načelstvo so bili izvoljeni gg. Anton Ferant, Ivan Jelačin ml., Rasto Pustoslavšek, dr. Vladimir Ravnihar, Danilo Šaplja, Fran Škufelj, dr. Ivo Tavčar, dr. Karel Triller in dr. Konrad Vodusek. Načelstvo je dobilo pooblastilo, da sme po potrebi kooptirati še druge delavne člane. Tajništvo Narodno-napredne stranke se nahaja začasno v uredniških prostorih »Slov. Naroda«, kamor naj se tudi naslovijo vsi donosi. Danes zvečer ob 8. je prva seja začasnega načelstva.

— Volitev novega župana. Kakor smo izvedeli do imel novi občinski svet svojo prvo sejo v soboto 27. t. m. ob 11 dopoldne. Na dnevnem redu te seje je volitev župana in podžupana.

— Minister dr. N. Zemanč odpotuje jutri jutraj iz Ljubljane v Polokrajino in bo sprejemal stranke v Črnomlju na okrajnem glavarstvu.

— Svarilo. Pokrajinska vlada objavlja ta-le uradni komunik: Pokrajinski upravi je bilo naznanjeno, da so se ljubljanski veletgovci baše dogovorili med seboj, da bodo svoje blago oddali svojim odjemalcem samo za tujo valuto. Vsi veletgovci se opozarjajo, da je vsak tak dogovor — ako se je res izvršil — ne le nepatriotičen, temveč tudi neveljaven in protizakonit. S takšnim dogovorom se izpodbija vera v dinar, ki je v naši državi zakonito plačilno sredstvo in s tem se obenem uničuje tudi njegova vrednost. Tak dogovor je naperjen direktno proti državi sami, ki štiti one, ki delajo na ta način sedaj proti njej. Kdor bi v posamnem primeru, držeč se tega dogovora, zahteval za prodajo blaga tujo valuto, se pregreši proti zakonu o poblijanju draginje življenjskih potrebščin in brezvestne špekulacije, odnosno nje pravilniku, kakor tudi proti zakonu z dne 7. aprila 1879 dr. zak. št. 43, ker s tem jasno izraža namen nakupičevati življenjske potrebščine, odnosno podraževati njih cene. Pokrajinska uprava objavlja, da bo proti vsakomur, ki bi se pregrešil v tem smislu, postopala najstrožje in ga izročila sodišču, da ga doleti pravična kazen, obenem opozarja pokrajinska uprava, da so glasom člena 3. pravilnika za izvrševanje zakona o poblijanju draginje tudi vsi prodalci življenjskih potrebščin na debelo zavezani, označevati cene posamnim potrebščinam in sicer v zakoniti državni valuti t. j. v dinarjih.

— Kraljeva zahvala. Glavni odbor »Strokovnega združenja jugoslovanskih oblikujočih umetnikov« nam poroča iz Zagreba, da je prejel iz dvorne pisarne dopis, v katerem se obvešča Uduženje, da je Nj. Veličanstvo kralj izrekel svojo zahvalo za udanostno izjavo slikarjev, kiparjev in arhitektov iz cele države, ki so hili zbrani o priliki prvega umetniškega kongresa v Zagrebu.

— Neorike na lovu Nl. Vel. kralja. Veliki snežni zameti pretekli teden so povzročili velike nepravilne na kraljevem lovu, ki je bil prirejen 17. t. m. na državnem posestvu Belce. Ko se je 18. t. m. kralj hotel s svojim spremstvom vrniti z lova v Beograd, so veliki snežni zameti povzročili, da je vlak običal na prog. Iz Belja se je kralj na sanel pripeljal v vas Jasenovac, kamor je prispel proti večeru. Posta Jasenovac je zaprosila v Oslje, da bi se formal poseben vlak, ki naj bi prispel v Jasenovac. Vlak je odpeljal iz Osljeka a je običal na prog med Kneževim vinogradi in Karano. Okoli dveh ponoči je kralj prispel na mesto s sanmi Kralj je vstopil v vlak, toda lokomotiva ni mogla zmagati snežnih zametov, ki bi bili kmalu pokrili ves vlak. Kmetje so s velikimi napori odpravljali sneg, na kar je vlak, ko je došla še druga nova pomožna lokomotiva, okoli 11. odpeljal proti Monastirju. Kralj se je v soboto ob 11. dopoldne vrnil v Beograd.

— Krivično zapostavljanje. Pri pokrajinski vladi so po prevratu ustanovili urad, čigar glavna naloga bi naj bila, da preskrbuje Ljubljano in ostalo Slovenijo s premogom. Od prevrata sem do danes vodi ta oddelek g. Heyne, mož ki si je s svojim požrtovalnim delovanjem pridobil neprecenljivih zaslug za vso našo javnost. Uredil je dobavo in gospodarstvo s premogom in skrbel za to, da je ta dobava vzorno funkcionirala. Njemu gre izključno zasluga, da smo imeli v Ljubljani v najtežjih časih premog, dočim je vladalo povsodi po ostalih državah čestokrat največje pomanjkanje tega kuriva. G. Heyne se je predvsem zavzel za to, da se je določil gotov kontingent premoga, ki se je prodajal uradnikom po znižanih cenah in oddajal mestnemu magistratu za ubožnejše sloje. S tem je uradništvo in ubožnejšim slojem prihranil nad 10 milijonov gotovih izdatkov. Vkljub tem neoporečnim zaslugam, ki si jih je pridobil g. Heyne, tiči še vedno v VIII. čin. razredu, v istem razredu, v katerem je bil še pred prevratom. Menda je edini uradnik, ki pod Jugoslavijo ni napredoval. A ne samo to. G. Heyne je bil preje v statusu pri gradbeni direkciji za Slovenijo, lani pa so nje in njegov oddelek naenkrat izločili iz tega statusa in ga podredili gradbeni direkciji v Sarajevu. Posledica tega je bila, da njegov oddelek 1. nov. sploh ni dobil plače, ki so jo nato nakazali šele na odločilno intervencijo. G. Heyne se politično ni nikdar udeleževal, marveč je živel zgolj svojemu poklicu in svojemu delu. Menda v zahvalo za to je običal v VIII. čin. razredu do danes. Drži so vsi njegovi kolegi že med tem dvakrat do trikrat avanzirali. Nemara je to nagrada za to, ker se ni nikdar — politično eksponiral. Menimo, da govorimo v imenu vse naše poštene javnosti, ako zahtevamo, da merodajni faktori popravijo krivico, ki se je storila g. Heyneju.

— Volitve v pokojniški zavod za nemeščence v Ljubljani. Ob volitvah v Pokojniški zavod za nemeščence se je razvil prav interesanten boj. Svoječasno je namreč ministrstvo za socijalno politiko imenovalo v ta zavod po veliki večini pristaje lastne klike, za predsednika zavoda pa je bil določen intimus ministra Žerjave, ravatelj Slavenske banke, g. Praprotnik. Za nemeščence je bil imenovan v svetovni uradni Slavenske banke g. Lovšin in njegov pomagač Urbančič. Koncept je bil na rejen in banki so bili zasigurni milijončki. Toda prišlo so neizogibne volitve. Zasebni nemeščenci so uvideli namere klike in se združili na skupno listo pod imenom »Združeni zasebni nemeščenci«, da tako obvarujejo svoje lastno premoženje pred izkoriščevalnimi nameni. Gospodje okoli Slavenske banke so kar divji. Izdajali so list za zasebne nemeščence, plačevali organizatorje in jim že a conto dobili ustanovili lastne firme, sedaj pa da jim vse uide iz rok? Nikakor! Sestavili so lastno listo ter jo krstili »Strokovno in nadstrankarsko«. Volilec so razposlali okrožnico z imeni kandidatov, imeli pa niso korajže, da bi navedli tudi zaprosenje teh kandidatov. Kako bi tudi? Stvar bi bila preočita ako bi volilci zvedeli, da kandidira n. pr. v I. skupini delodajalcev na njih listi 7 nemeščencev Slavenske in Slovenske banke, recte kandidatov g. A. Praprotnika, v I. skupini nemeščencev pa 8 nemeščencev istih bank. V drugi skupini nemeščencev kandidirajo nemeščenko podjetja, »E. Lovšin, Rude in kovine«, ki je last Slavenske banke. Dalje solastnika tvrdke Aloma Company, katere upravni svetnik in solastnik je v imenu Slavenske banke zopet g. E. Lovšin. V III. skupini nemeščencev so pod pritiskom največje delničarske Trboveljske premogokopne družbe, Slavenske banke postavili nemeščenci Trboveljske svojo oportunistično listo, na katero so na podlagi napačnih informacij ujeli tudi Jeseničane, nemeščence Kranjske industrijske družbe, ki stoji pod direktnim vplivom Slavenske banke. V IV. skupini nemeščencev so postavili nič manj kot 5 uslužbenecv Praprotnikovega glasila »Jutra«. Tako izgleda »nadstrankarska in strokovna lista« in pri tem ne spremeni na stvari prav ničesar, ako so na svoje liste ujeli nekaj neinformiranih in par nemeščencev, ki odkrito priznavajo, da so podpisale neda bi vedele kaj so pravzaprav pisale. Nasprotno pa se je sestavila lista »Združenih zasebnih nemeščencev« iz nemeščencev raznih podjetij, brez ozira na njih strankarsko pripadnost, temveč se je oziralo le na to, kdo bo v stanu najbolje zastopati koristi zasebnih nemeščencev. Kdo bo pregledal do dobra obe listi, mu odločitev ne bo težka, na eni strani strankarstvo, na drugi poštenost. Trdno smo uverjeni, da ne bo hotel nihče biti lestvica, po kateri bodo posamezniki ležali do svojih korit in da bo vsak oddal svoj glas listi: »Združeni zasebni nemeščenci«. — Zasebni nemeščenci.

— Razpisani službi. Generalna inspekcija voda v Ljubljani razpisuje mesto gradbenega nadkomisarja v VIII. činovnem razredu in mesto kanjiljskega praktikanta. Interesente so opozarjajo na tozadevni razpis v »Uradnem listu«.

— Sramota. Ljubljana danes samo pleše in raja, za kulturne prireditve pa se nihče ne briga. Danes je simfoničen koncert godbe Dravske divizije. Človek bi mislil, da bo tak koncert v Ljubljani razprodan že zato, da izkažejo Ljubljanci svojo hvaležnost in priznanje tej godbi. Kaj bi pa bila Ljubljana v glasbenem oziru brez godbe Dravske divizije? In vendar Ljubljanci v svoji indolenci tega ne uvažujejo, ne upoštevajo, da bi niti plesati in rajati ne mogli, ako bi ne bilo te godbe. Ali se je potem čuditi, da je za današnji koncert godbe Dravske divizije razprodanih baje samo nekaj nad sto vstopnic? Sram je nas takšne indolence! Ali res ni v Ljubljani najti nobenega smisla več za resna kulturna stremjenja?

— Odlikovanje. Episkop v Temešvaru Stevan Nikolić je bil od romunskega kralja odlikovan z redom romunske krone.

— Umrla je danes po dolgi teški bolezni v Leonišču ga Marica Kettejeva roj. Ivanšič, soproga trgovca J. Ketteja na Aleksandrovi cesti. Pokojnica je bila navdušena Slovenka, vrla napredna, kinja, ki je radodarno podpirala vsa naša narodna društva, ki jo bodo težko pogrešali. Bila je udeleženca turistina in podpornica šport. gibanja. Pokojnica je živela v vseh ljubljanskih krogih splošne simpatije. Blag ji spomin, njeni spoštovani rodbini naše sožalje.

— Smrtina kosa. V Zavodni v celjski bolnici je umrl davčni nadupravitelj v pok. g. Fran Stiplošek v starosti 63 let. Pokojnik je bil svoje dni edini narodni zavodni Slovenec pri celjski davkarji. Blag mu spomin.

— Tajnina večer dne 25. t. m. pod pokroviteljstvom kr. namestnika g. Ivana Hribarja. Spored I. V veliki dvorani koncert. 1. Zbor ruskih akademikov. 2. Gospod Gregorin: »Kot prozaičen spominček« Fr. Bohuslava. 3. G. Kovač: Romanca Walterja iz opere »Mojsirj pevec iz Nürnberga«. 4. Ga. Saričeva: »Cicibana, Zupančič. 5. Ga. Vera Buragvin. g. Balaban: Duetto. 6. Gdčna. Vera Nikolačeva: »Bojarski ples«. 7. G. Zupan: Romance Emila Adamiča. — II. 9. G. Simenc: Romance Vilharjeva in Leoncavalla. 10. Ga. Nablocka: »Sveta Rusa«. M. Vološina. 11. G. Betetto: Arija Kneza Gremina iz opere »Evgenij Onegin«. 12. G. Šest: Košek filma, ki je že napot pozabljen. 13. Ga. Ada Polakova: Musorgski: »Detinca«. 14. G. Levat in zbor ruskih akademikov: Volga. Pri klavirju g. prof. Ruč. Začetek točno ob 8. zvečer. Po koncertu ples. Koriantoli in serpentine. — III. V Sokolski dvorani: Cabaret Monstre z mnogobrojnimi točkami, pri katerih sodelujejo iz prilaznosti: Gdčna. Vera Borago, Vera Danilova, Despiter, Juvanova, Nikolačeva, Rogozova, Vintrova in gg. Balaban, Betetto, Danilo, Golovin, Kralj, Levat, Peček, Plut, Putata, Rogoz, Sevastjanov, Smerkovi, Šest. Simenc, Terčič, Zupan t. dr. Režijo vodijo gg. Putata, Sevastjanov, Šest. Začetek ob 10. zvečer. Godba dravske divizije. Cene: Vstopnina za obe dvorani 10 D. za diake 5 D. Sedeži od 15 do 30 D. — Predprodaja vstopnic v kavarni Zvezda od 11. do 12. in od 19. do 22. Na dan koncerta v Narodnem domu.

— Prve posledice katastrofalnega padca dinarja. Prejeli smo in priobčujemo: Katastrofalen padec dinarja zadnje dni na curiški borzi je izzval veliko paniko med občinstvom, ki se je z mrzlično nervoznostjo vrglo na nakupovanje vsakovrstnih živih in življenjskih potrebščin za vsa razpoložljiva denarna sredstva. Naval v detailnih trgovinah od večraj vedno narašča in so v večini trgovin stare zaloge, ki so bile kupljene še za razmeroma dobre cene, razprodane. Sedaj prihaja na vrsto blago, ki je bilo kupljeno zadnji čas že po mnogo dražjih cenah odnosno ki je bilo dobavljeno na kredit in ki še ni plačano. Naša veletgovina išče zadnje dni po bankah zastoj devize, da bi plačala vsaj deloma svoje dolgove, banke so v stanju, da povedo sicer kurz tujih valut, vendar ne razpolaga z nikakimi zadostnimi zalogami deviz odnosno jih vsaj ne dajo trgovini na razpolago. Ker zadnja dva dni niso poslovala domače borze, nimamo tudi nikake prave orientacije, kakšna bo situacija v ponedeljek, ali se bodo izravnali naši tečaji po curiški pariteti ali ne. Da praktično pojasnimo, kakšne cene moralo nastati, ako bi obveljali zadnji curiški tečaj, za naše najvažnejša živila, navaiamo kot primer nove cene in ki so veljale v nadrobni trgovini začetkom novembra v Ljubljani: mast, amer. začetkom novembra 1922 detail K 92 za kg po stanju danes in gros K 160 za kg; moka 0 K 20 za kg. K 32 za kg; sladkor kocke K 68 za kg. K 108 za kg; sladkor, kristal K 58 za kg. K 100 za kg; olje K 76 za kg. K 160 za kg. riž glaziran boljše vrste K 32 za kg. K 68 za kg; kava santos K 140 za kg. K 248 za kg. Jasno je, da večina konsument-kih krogov take ogromne podražitve blaga ne more prenesti in pričakovati je, ko poldejo v par dneh zadnje zaloge sorazmerno cenenejša blaga in se bodo pojavile v trgovini nove cene, da se je bati najhujšega. Trgovstvo samo najbolj interesirano na tem, da se vsi ti panični nakupi občinstva ustavi in nevoznost poleže, da bi sedanje zaloge v detailni trgovini ostale še nekoliko časa, na drugi strani pa je samo nesigurno, kako naj postopa glede kritja svojih dolgov in pri nabavi nadaljnjih zalag. Ako naj verujemo izjavam finančnega ministra, so padec naše valute v Curihu povzročile netočne informacije, špekulativni nameni, ter ni go-

spodarsko nikakor utemeljen. Ta izjava daje trgovcem nade, da mora nastopiti prihodnji teden reakcija, da se notacija naše valute v Curihu zopet zboljša in da se dobi tuje devize po ugodnejši ceni kakor pa so danes na razpolago. Dokler pa se ta situacija ne pojasni, nimajo trgovci sploh nobene baze, kako kalkulirati z blagom, ki ga še niso plačali. Sedanje izgube s prodajo in nakupom bodo pa brezdvoma povzročile veliko abstinenco v trgovskih krogih pred nadaljnimi nakupi, kar bi lahko povzročilo, da nastane pri mnogih važnih življenjskih potrebščinah v kratkem pomanjkanje blaga. Sigurno je tudi, da vlada, ki nosi moralno odgovornost za svojo gospodarsko politiko in dobrobit vsega prebivalstva, ne more več pasivno gledati sedanje špekulativno početje bank in borz na škodo celokupne javnosti in se mora odločiti za energično intervencijo v prid konsumentov, za zagotavljanje domače prehrane, tudi za učinkovito kontrolo poslovanja bank in borz. Posledice podražitve živih lahko postanejo za naš državni proračun, ki je kronično pasiven, ako se bo nadaljevala sedanja gospodarska politika, katastrofalne in že danes vidi jasno vsak konsument, da se s policijskimi odredbami proti detailnim trgovcem ne da odstraniti druginja. Trgovstvo smatra za svojo dolžnost opozoriti vso javnost na neizbežne posledice sedanje gospodarske politike in mora odklanjati vsako odgovornost glede bodočih dogodkov. Gremij trgovcev.

— Protest Sv. Sinoda. Sv. Sinod pravoslavne cerkve je protestiral proti odredbi naučnega ministra, da v ljudskih šolah tudi katoliški duhovniki lahko poučujejo pravoslavne otroke v verouku.

— Zahvala. G. Fran Pavlin, naš daleč naokrog znani izvrstni fotograf na Jesenicah, katerega pokrajinske slike z Gorenške vzbujajo pozornost in občudovanje, je Geografskem inštitutu na ljubljanski univerzi izdelal brezplačno 50 krasnih geografskih zanimivih slik. Tem potom izreka omenjeni inštitut vrlenu g. Pavlinu za njegovo nesebično naklonenost svojo nalikrešo zahvalo.

— Smetišča sredi Beogradu. Pod tem naslovom prinaša beogradski »Illustrirani list« v št. 4. na prvi in drugi strani enajst fotografiranih slik o zares vnebovpijnih nesnagi na javnih cestah prestolice. Dodani sta tudi slike župana Mitrovića in podžupana Pajevića kot krivcev. Besedilo k slikam je prenežno dohim srčakom. Tiskano je v celilici in latnici, deloma tudi slovensko, dalje pa tudi francosko, češko, rusko, nemško in angleško, kakor je pri tem tedniku običajno. Vredno je, da si te slike ogledajo tudi Ljubljanci, ki zabavljajo nad vsako lučico in kljub temu, da stori naša mestna uprava kar le more in se Ljubljana glede snažnosti, čeprav ni idealna, je danes prav nič ne razlikuje od dobro urejenih evropskih mest.

— Celjski aprovizacijski odbor je v svoji zadnji seji razpravljal o preskrbovanju celjskega trga z najpotrebnejšimi živili. Kakor drugim mestom v Sloveniji preti tudi Celju vsled ogromnega izvoza prvovrstne živine iz celjskega okraja pomanjkanje mesa. Sklenilo se je opozoriti merodajne lokalne faktorje da tozadevno intervenirajo pri pokrajinski upravi in centralni vladi.

— Avtomobilska nesreča v Novem Sadu. V Novem Sadu se je prevrnil avtomobil, v katerem se je nahajalo 12 vojakov, pri čemur sta bila dva poškodovana. Sofer, ki je kriv nesreče, je bil oddan v zapor.

— Cene življenjskih potrebščin v Celju. Kakor menda tudi drugod, skokoma naraščajo. Minule dni zadnja tedna so se cene raznim predmetom, kakor moki, sladkorju itd., kar od dopoldne na pop. zvišale. Ljudstvo, ki si ne more skoro nabaviti več niti najvažnejših potrebščin, je obupano.

— Celjska policija je izsledila zadnje dni celo vrsto stvari, katere so bile zadnje časa na raznih krajih pokradene. Pri stalinarki J. je bilo zopet zaplenjeno mnogo takega blaga. Okradene stranke naj se zglasijo pri policijskem oddelku soba št. 12.

— Ponočni davek v Celju se bo tudi v tekočem letu pobiral z vso strogostjo. Zadnji čas je mestni magistrat kaznoval celo vrsto gostilničarjev, ki so ta davek malomarno pobirali. Kaznovani gostilničarji se pritožujejo na mestni občinski zastop in pokrajinsko upravo, vendar pa so vsi taki prizivi vedno odklonjeni.

— Naše obmejne železniške postaje pač ne delajo časti naši državi, še manj pa zbujajo ugled napram sosednim državam. V mislih imamo obmejne postaje proti Avstriji — postaji Rakek in Bohinjska Bistrica sta še dokaj imponujoči. Kako nizko takšna tujec našo državo, ko se pripelje na prvo našo postajo v Holmec na Koroškem ali v St. Ilj in Gor. Radgono na Štajerskem v primeri z avstrijskimi obmejnimi postajami Plibek, Špilje in Radgono. Na avstrijskih tleh pravcete palače, pri nas pa neznatne lesene barake. Seve si tudi Avstriji niso postavili po vojni teh palač, temveč so se le znali okoristiti z razmejitveno geometrijo. Južna železnica bi pač lahko zgradila prometno ustrežajočo večja postajna poslopja.

— Velik deficit tramvajske družbe v Zagrebu. Okrožna proga zagrebške tramvajske družbe izkazuje deficit 7 milijonov kron za leto 1922. Radi tega se bo promet na tej progi provizorično uklenil.

— Novo pokopališče v Beogradu. Beogradska mestna občina je kupila kompleks 40.000 kvadratnih metrov, kar se zgradi novo pokopališče.

— **Dražba mitniških hišic.** Mestni magistrat razpisuje prostovoljno javno dražbo opuščenih mitniških hišic in sicer: na Vidovdanski cesti, nasproti hiše št. 24; na Taboru, nasproti cerkve Srca Jezusovega; na vogalu Lipičeve ulice za šentpetersko vojašnico; nasproti Trubarjevega spomenika ob Aleksandrovi cesti; poleg mestne drevesnice ob Cesti na Rožnikih; poleg skladišča za sol na državnem kolodvoru in one koncem Kolizejske ulice. Dražba se vrši v sredo, dne 24. januarja 1923 ob 9. dopoldne v mestnem gospodarskem uradu. Interesenti se vabijo, da se dražbe udeležijo in zgoraj omenjene opuščene mitniške hišice poprej ogledajo na licu mesta. Kupnino bo plačati takoj po zdražiti. Zdražitelj bodo morali opuščene mitniške hišice tekom 10 dni po izvršeni dražbi odstraniti. Drugi pogoji naznačijo se reflektantom pred pričetkom dražbe.

— **Falska elektrika postaja v zadnjem času,** kakor nam pišejo, od dne do dne nesigurnejša, skoro vsaki teden elektrika neadno odpove in to bodisi po dnevu kakor tudi po noči. Tako je bil Maribor v četrtek po noči trikrat brez elektrike, podnevi pa se je tok kar zaporedoma prekinjal. Najbolj je vsled tega seveda prizadeta industrija, ki je popolnoma odvisna od Fale. Doznanlo se je, da tvori glavni vzrok temu ponajveč daljnovod v smeri proti Račju, deloma pa tudi slabo omrežje po mestu. Priporočamo, da si pristojna oblast nekoliko natančneje ogleda daljnovod v smeri Račje, predvsem pa provizorno napeljava v Selnici preko Drave! Menimo, da daljnovod, oziroma omrežje, kateremu že škodi vsako najmanjše neurje, nikakor ne odgovarja tehničnim predpisom. Vsekakor pa je dolžnost vodstva falske elektrarne, da drugič popreje odstrani nedostatke na celem daljnovodu in to predvsem na provizoriju preko Drave!

— **Veliki snežni zameti v Slavoniji in Liki.** Iz Zagreba poročajo o velikih snežnih zametih v Slavoniji in Liki. Železniški promet je na progah Slavonija - Zagreb in Lika - Zagreb skoraj popolnoma nemogoč in vlaki imajo po enodnevnih zamude. V Liki je zapadel tako visok sneg, da so nekatera sela popolnoma zasuta in ljudje cele tedne ne morejo zapuščati hiš.

— **Napad na novinarja.** V sredo ponoči je bil napaden v Osljeju urednik »Budučnosti« in predsednik »Orjuna« Franko Mašić pri izstopu iz kavarne »Royal«. Nek mladi mož, član hrvatskega nacionalnega društva je oddal nanj tri strele in po begu Mašić, ki je težko ranjen v kolena najbrž ne bo okrevaj.

— **Napad na uredništvo lista »Del Bačka«.** V petek 19. t. m. ob 6. je udrl 6 maskiranih neznancev v uredništvo klerikalnega lista »Del Bačka« v Novem Sadu in so zabarikadirali vse izhode. Dva sta držala v rokah odprte bombe in grozilo prisilnim članom uredništva, da vsakogar ubijeta, ki bi se drznil ganiti. Na to so glavne urednike dr. Slezaka na glavi teško poškodovali. Zatem so demolirali ves uredniški inventar. Policija je uvela preiskavo.

— **Zopet špijunska afera v Banatu.** V vasi Gorjance v Vojvodini je bila aretirana družba vohunov, ki so špijunske priprave pridržali. Načelnik družbe je duhovnik v Gorjancih neki Franjo Novrešić.

— **Pogrešan deček.** Iz Maribora je prišel v Celje k neki znani rodbini 11letni sinček Stefana Pirha. Tatenbachova ulica 19 in ostal pri tej rodbini v Celju šest dni. Iz Celja je odšel in se dosedaj še ni vrnil nazaj v Maribor. Obleden je bil v sivo barvnato obleko, siv plašč in črn kožuhast ovratnik s serpo in kapo. Če bi kdo kaj vedel o njem, naj javi celjski policiji.

— **Smrtna nesreča.** Delavec Konec iz Negenja pri Rogoški Slatini je pri posestniku Janezu Prahu razstreljeval skalovje. Dinamitna patrona pa je predčasno eksplodirala in velika skala je odletela Koncu v glavo s tako silo, da je obelzel na mestu mrtve. Nesrečnež zapušča ženo z več nepreskrbljenimi otroki.

— **Visoka starost.** V 116. letu je umrl te dni v Črni gori Bogdan Gjurčević. Udeleževal se je vseh bojev v 19. stoletju, ki jih je vodila Črna gora.

— **Izložbena okna.** Urad za pospeševanje obrti kraljevine Srbije, Hrvatov in Slovencev v Ljubljani, Dunajska cesta št. 22 ima v svojih lokalih lepa izložbena okna, v kateri bi vzel v razstavo od obrtnikov razne izdelke. Ako želi kateri obrtnikov razstaviti v teh oknih svoje izdelke, naj se obrne ustmeno ali pisмено na naveden naslov, kjer bo prejel podrobnejše informacije.

— **Pozemelski klub Corofia»** je naslov eni največjih pustolovskih senzacij, ki se predvaja samo do četrta. Film prikazuje življenje temnih elementov v vsaki orientaciji. Ne zamudite dokler je še čas! Kino Tivoli.

— **Generalni izseljeniški komisariat v Zagrebu** objavlja: Glasom uradnega poročila je kvota za izseljevanje v Zedinjenih državah izčrpljena. Vsled tega se do 1. julija t. l. v nobenem slučaju ne bo izdala odobritev za izselitev v Zedinjene države in se tudi ne bodo sprejemale prošnje za izstavitev potnih listov za Ameriko.

Sokolstvo.

— **Sokol»** v Radovljici ima svoj letni letni občni zbor v ponedeljek, dne 29. t. m. ob 20. uri z običajnim dnevnim redom. Kdor bi hotel med slučajnostjo stati kak predlog, ki ne spada direktno k dnevnemu redu, ga mora do 25. t. m. predložiti odboru, ker se sicer o njem ne bo razpravljalo. Posebnih vabil za ta občni zbor se ne bo razpošilalo.

Društvene vesti.

— **Akad. socialno-pedag. krožek** priredi v torek dne 23. t. m. ob 8. zvečer na moškem učiteljskem sestanku s sledečim dnevnim redom: 1. Nacionalizem in vzgoja. Poroča Srečko Kosovel. 2. Porazgovor. Odbor uljudno vabi naše izobraženstvo.

— **V. sestanek znanstvenega oddelka Slov. zdravniškega društva** se vrši v sredo dne 24. t. m. ob 17. na int. oddelku. Spored: g. primarij dr. Fr. Derganc: Resekcija debelega črevesa, z demonstracijami; g. dr. Fr. Minaš: demonstacija dve redki poškodbi medenice (Symphycolysis traumatica et fractura Maligne).

— **Veliki pustni korzo** priredi pevsko društvo »Slavica« na pustno nedeljo, 11. februarja 1923, v veliki dvorani hotela »Union«.

— **L. društvo hišnih posestnikov v Ljubljani** ima v torek dne 23. januarja ob pol treh popoldne v veliki dvorani hotela Union svoj izredni občni zbor s sledečim dnevnim redom: Razprava in pojasnilo o novem stanovanjskem pravilniku. določitev članarine za leto 1923, poročilo o mestni davčini na nezazidane parcele v Ljubljani, razširjenje in podkrepitev naše organizacije, jamstveno zavarovanje hišnih posestnikov ter slučajnosti. K obitni udeležbi vabi vse ljubljanske hišne posestnike, naj si bodo člani ali ne, društveni odbor!

— **Društvo stanovanjskih najemnikov v Ljubljani** opozarja, da se vrši društveni občni zbor v sredo dne 24. januarja t. l. ob 20. uri v veliki dvorani Mestnega doma z že objavljenim dnevnim redom. Društvena pisarna daje članom dnevno od 18. do 20. ure informacije Sv. Petra cesta št. 12, prilici, desno.

— **Poziv vpokloplencem in vdovam** Južne železnice. Društvo vpokloplencov Južne železnice v Ljubljani ima svoj redni občni zbor v nedeljo 28. t. m. točno ob

14. popoldne v prostorih v salonu restavracije pri Levu, Gosposvetska cesta 16. Na občni zbor so vabeni vsi člani in članice. Dnevni red, kakor ga določa pravila.

NAJNOVEJŠA POROČILA.

Sedemodstotno državno investicijsko posojilo.

— **Beograd, 22. januarja.** (Izv.) Finančno ministristvo je izdalo računski pregled o uporabi 7% državnega investicijskega posojila. Kakor znano, je 200 milijonov dinarjev preliniranih za železniške proge, od tega zneska je bilo dosedaj izdanih 109.521.431 dinarjev 40 par, za trasiranje novih železniških prog je določenih 165 milijonov. Dosedaj je bilo izdanih 117.499.999 dinarjev 70 par, za investicije v pristanišči je določenih 70 milijonov, izdanih je bilo 68.800.000. Za centralno železniško upravo je določenih 20 milijonov, izdanih je bilo 5.897.833 dinarjev 34 par, za gradnjo cest je določenih 35 milijonov, izdanih je bilo 31.523.325 D 90 g.

Ameriško zunanje posojilo.

— **Beograd, 22. jan.** (Izv.) Kakor poročajo iz finančnega ministristva, je pri Narodni banki založenih 600.000 dolarjev na račun obresti, ki zapadejo dne 1. maja iz dosedaj izplačanega preduma ameriškega dolarskega posojila. Vlada se strogo drži posojilne pogodbe, ki je bila sklenjena z ameriškim bančnim sindrikatom Bleer in Comp.

RUSIJA O VLOGI POLJSKE.

— **Berlin, 21. jan.** (Izv.) Moskova »Pravda« prinosa članek »Opomin Poljski«, v katerem pravi, da Poljska kaže namen, da napade neoboroženo Nemčijo. Poljska lahko v sedanjem stanju hudo zadene nemški narod, morda bi sledila Poljski tudi Českoslovaška. Za Rusijo bi tako nastala neposredna nevarnost in sicer s strani antante, kakor tudi s strani zavezniške Poljske. Ako bi Poljska sledila vzgledu svoje pokroviteljice Francije ter bi poslala svoje čete proti nemški meji, bi bila evropska vojna nezogibna. V tem boju pa bi se požgale peroti »Belega orla« in ni misliti, da bi zmazala buržuazija, marveč zmagal bi proletariat.

Borzna poročila.

— **Zagreb, 22. jan.** (Izv.) Zaključek. Devize: Curih 22.50, 23.50, Pariz 7.50, 7.60, London 5.65, 5.70, Berlin 0.55, 0.62, Dunaj 0.165, 0.168, Praga 3.35, 3.40, Newyork 115, 117, Valute: dolar 112, 114, lira 5.40, 5.40. — **Curih, 22. jan.** (Izv.) Dananša predborza: Zagreb 3.85, Berlin 0.0275, Dunaj 0.0075, Praga 14.95, Budimpešta 0.2025 Milan 25.40, London 24.95, Pariz 34.75, Newyork 5.3525, Sofija 3.40, Bukarešta 2.72.

Razne stvari.

— **Pogreb grškega kralja Konstantina.** V nedeljo je bila pripeljana krsta z zemskimi ostanki kralja Konstantina v Neapol. Na krovu parnika »Italia«, kjer se je nahajal grški princ Nikolaj, zastopniki civilnih in vojaških oblasti, je bila krsta prepeljana na brez, pokrita z grško zastavo in odpelana na lafeti topa v grško cerkev. Pred krsto so šli zastopniki mesta, vojska in duhovščina, za njo pa princ Nikolaj in zastopniki oblasti. Kralica Zofija, grške princeze in vojvoda Aosta so sledili v avtomobilih italijanske kraljeve hiše. Pogreba se je udeležilo tudi množično občinstvo. Atenski listi poročajo iz angleških virov, da grška vlada ni dovolila pokopati razkralja Konstantina na Grškem.

Darila.

Uprava našega lista je prelela za: »Dečji dom«: Rodbina Vole iz Konja poslila 50 D mesto cvetk na grob blage. M. Wessnerjeve. »Ubogo ženo z 9 otroci«: Špedicija »Balkan« v Ljubljani daruje 20 D. »Ciril«: Metodovo družbo: O. Ivan daruje 100 D v počastitev spomina g. Eleonore Mladič in g. dr. Ottona Papež, predsednik deželne sodišča, 50 D v spomin blagopokojne gospe Eleonore Mladičeve, Skupno 150 D. »Stopec«: V spomin blagopokojne gospe Eleonore Mladičeve daruje g. dr. Otton Papež, predsednik deželne sodišča, 50 dinarjev, rodbina Pretnar 100 D in g. R. Luckmann 50 D mesto venca na grob g. Mladič. Skupaj 200 D. Srčna hvala!

Glavni urednik:
RASTO PUSTOSLEMSEK.
Odgovorni urednik:
VALENTIN KOPITAR.

Nosite zaradi njihovih velikih prednosti PALMA kaučuk potpetnike in potplate

Uprava državnih monopola namerava nabaviti 100.000 kg duvana i 50.000 kg najfinijih trakijskih duvana za izradu najfinijih i luksuznih cigareta.

Pozivaju se zainteresovana lica, da izvole podneti za liferovanje pomenutih količina ponude do 16. februara 1923 god. do 11 časova pre podne u zapečaćenom kovertu direktno Upravi gde će se ponude komisijijski otvoriti.

Ponude treba da sadrže cene, raspoložljive količine Clacment duvana i uslove plaćanja.

Muster treba poslati zasebno Upravi Monopola.

Iz Kancelarije Industrijskog Odelenje Uprave državnih Monopola IM-Br. 236. 664

Zahvala.

Ob smrti naše iskrenoljubljene mame oziroma stare mame, gospe

Adele Baloh roj. Ahčin

trgovke in posestnice na Jesenicah

smo sprejeli toliko dokazov odkritega sočutja, da se nikakor ne moremo vsakemu posamezniku posebej zahvaliti.

Zato izrekamo srčno zahvalo vsem, ki so nam kakorkoli izrazili sočutje, ali pa ki so drago pokojnico spremili na njeni zadnji poti.

Na Jesenicah, dne 20. januarja 1923.

Žalujoči rodbini Baloh-Arnejc.

Proda se

DOBRO OHRANJEN KLAVIR. Naslov pove uprava »Slovenskega Naroda«. 744

Trgovci na deželi,

ki bi se zanimali ZA NAKUP JAJC, naj javijo naslov upravi »Slovenskega Naroda« pod »Izvoz/765«.

Ženska sportna obleka,

pripravna za smučarski sport in turistke, SE PO NIZKI CENI PRODA. — Ogledati je na Bregu pri g. krojaču Iv. Kreču. 748

Deklica za vse,

ki zna tudi kuhati, SE IŠČE ZA TAKOJ k majhni rodbini. M. DIMIĆ, Zagreb, Jurišićeva ul. 24. 760

Proda se

DOBRO OHRANJEN AVTOMAT. — Cena 10.000 kron. Poizve se pri g. Močniku, Jezdarska ulica št. 8, Maribor. 757

Enonadstropna hiša

z devetimi stanovanji na Selu SE PRODA; istom se prodajo bukova drva. — Vpraša se: Marija Čerk, Vodmatska ulica 4a (Novi Vodmat). 756

Prodajalka se sprejme

v trgovino z mešanim blagom na deželi (zmožne italijanskega jezika imajo prednost). Reflektira se na boljšo moč. — Pavel KUNSTKE, Sturje pri Ajdovščini, Julijska Bencija. 759

Parcela

ca. 1¹/₂ a, orala, ležeča na ljubljanskem polju, SE ZAMENJA za parcelo, event. vilo ali hišo v mestu. — Ponudbe pod »Parcela« na Anončni zavod Drago Beselj, Ljubljana, Sodna ulica št. 5. 755

Trgovska hiša

na Dolenjskem v bližini Ljubljane, IŠČE MLAJSO OSEBO v kuhinjo, ki bi bila vajena dobrega gospodinjstva, boljše in domače kuhe. Nastop takoj, plača dobra. Ponudbe pod »Pridnost/761« na upravo »Slovenskega Naroda«. 732

Sobo

IŠČE URADNIK S 1. februarjem. Ponudbe pod »Čehoslovak/741« na upravo »Slovenskega Naroda«. 744

Tražim stanovanje

od 2 do 4 sobe po možnosti srednja mesta ili periferija; plačam najmanj 20000. — Ponudbe na upravo »Slovenskega Naroda« pod »V naprej/727«. 727

Iščem trgovski lokal

v bližini glavnega kolodvora ali sploh na prometnem kraju. Ponudbe pod »LOKAL/751« na upravo »Slovenskega Naroda«. 751

Friziranje dam

in manikiranje vsak dan od 3. do 8. ure popoldne. Nunska ulica 19/II. 622

Družabnik.

S kapitalom 600.000 do 1.000.000 kron PRISTOPIM k špecerijskemu ali drugemu dobičkanosnemu podjetju. Ponudbe pod »Družabnik/752« na upravo »Slovenskega Naroda«. 752

Zelo lep kožuh

v najboljšem stanju, podložen z opusom in s pristnim astrahamovratnikom, kakor tudi popolnoma nov CILINDER se po jako godni ceni PRODA. — Naslov pove uprava »Slov. Naroda«. 746

Poceni se prodaja njiva,

obsegajoča 3 joha in leži ob deželni cesti Ljubljana-Smartno, oddaljena 400 m zgoraj poljske šole. Poizve se: Mirko Stefanovič, Gorupova ulica 3/II. 506

2 cyl. bencinmotor

(4-5 HP). JAMSKÉ TRACNIČE (7 cm visoke) in VAGONČKE ZA OZKOTIRNO ŽELEZNICO (Kippeswagen) SE KUPI. R. Smielowski, stavbenik, Ljubljana, Rimska cesta 2. 732

Gepljene trte!

Naročite si, dokler je še kaj zaloge, gepljene trte najbolj priporočljivih vrst, vkoreninjene divjake in belo vkoreninjene trte »šmarnc« — dobro in zanesljivo blago. Za pojasnilo priložite znamke. — Alojzij GRABAR, posestnik in trtnar v Zagorici, p. Jurinci pri Etuju. 732

Odda se lepa soba

z električno razsvetljavo v bližini gledališča. — Ponudbe na upravo »Slov. Naroda« pod »V mestu/747«. 747

Proda se

LEPA BANJA s sedalom; jako praktična. — Ambrožev trg 9. 750

Sanke (rodli)

za dve osebi, nove, moderne, SE PRODAJO. — Poizve se: Pod trančo št. 2/III, desno. 758

Sobo,

mehovano ali nemehovano IŠČETA dve mirni solidni gospodinski uradnici; gresta tudi kot sostanovalki brez hrane, eventualno tudi z zajtrkom. — Ponudbe pod »Velikodušnost/737« na upravo »Slovenskega Naroda«. 737

Šampanjske hotelike,

KONJAKOVE in DRUGE STEKLENICE LIKERJEV kupuje vsako množino tvrdka FR. KHAM, Ljubljana (nasproti »Uniona«). 695

Naprodaj

je na pol novi STROJ ZA IZDELAVANJE POKALIC (Kracher) in dobro ohranjena velika HLA-DILNA OMARA (Eiskasten). — Več pove tvrdka »Slovenija« Ljubljana, Gosposka ulica 4. 729

Kupim

VEČJE STANOVANJSKO POSLOPIJE v Ljubljani ali Mariboru ali VELEPOSESTVO, če mogoče s trgovino v lepi legi blizu železniške postaje, odnosno pristopim k večjemu zdravemu trgovskemu ali tovarniškemu podjetju z 1 milijonom dinarjev, ev. tudi več. — Tozadevni dopisi naj se dopošljejo na upravo »Slovenskega Naroda« pod »Soča/762«. 762

Važno za trgovce z usnjem in čevlji!

„HEVEAX“

zalamčeno nepremočljiva maža za čevlje, neotrpna za vsakega, zlasti pa za lovce, turiste in druge športnike.

Glavna zaloga za Slovenijo: JULIJA STOR, trgovina s čevlji, Ljubljana, Prešernova ulica

Zahvala.

Vsem tistim, ki so spremili našega

RUDOLFA

ne njegovi zadnji zemeljski poti v tako častnem številu, kakor tudi vsem, ki so ga med boleznijo tolažili, bodi izrečena naj iskrenejša zahvala. Tem potom se posebej še zahvaljujemo železničarski godbi za grnjive žalostinke in pevce za v sice segajoče nagrobne pesmice.

Ljubljana-Vič, dne 20. januarja 1923.

Rodbina LOJKOVA.

Zahvala.

Vsem, ki so spremili našo blago nepozabno mamico

MARIJO BURJA

na zadnji poti, in tudi drugim, kateri so nas tolažili v bridkih urah, naša najiskrenejša hvala.

Žalujejoči ostali.

Zahvala.

Za vsa iskrena sočutja povodom smrti naše mile in nepozabne hčerke in sestre

Mici Putrich

izrekamo hvalo posebno pevcem Št. Jakobskega pevkega zbora in darovalcem vencev in cvetja, vsem, ki so prihiteli v tako obilnem številu in spremili našo milo Miciko na njeni zadnji poti.

Vsem našo najpriskrnejšo zahvalo!

Ljubljana, dne 19. januarja 1923.

Globoko žalujejoči ostali.

Zahvala.

Za mnogobrojne srčne dokaze iskrenega sožalja ob smrti našega predragega soproga, očeta, brata, strica in svaka, gospoda

Pavla S. Turka

izrekamo vsem našo najiskrenejšo zahvalo. Posebej se zahvaljujemo gospodu mestnemu fiziku Dr. Rusu, kateri je skozi 15 let neumorno stal ob pokojnikovi strani, nadalje častiti duhovščini Sv. Petra in patrov jezuitov, gg. pevcem za v srce segajoče žalostinke, zastopnikom raznih oblasti in korporacij, darovalcem krasnih vencev in cvetja in končno vsem, kateri so tako množično spremili pokojnika na njega zadnji poti.

V Ljubljani, 20. januarja 1923.

Žalujejoči ostali.

Zahvala.

Za mnogobrojne dokaze iskrenega sočutja ob smrti naše ljube hčerke, sestre, tete, svakinje

Avguste Kaiser

izrekamo vsem našo najlepšo zahvalo. Posebna hvala vsem darovalcem krasnega cvetja, onim, ki so jo tolažili ob njeni boleznih in vsem, ki so jo spremili na njeni zadnji poti.

Maša zadušnica se bo brala v ponedeljek 22. januarja v župni cerkvi Sv. Jakoba ob pol 8. uri zjutraj.

Ljubljana, dne 19. januarja 1923.

Žalujejoči ostali.

Na stanovanje in hrano

SE SRPEJME dijakinja ali solidna gospodična blizu uršulinske šole ali ležeja. — Naslov pove uprava Slovenskega Naroda. 705

Iščem družabnika

s kapitalom 100 do 150 tisoč Din v svrhu izdelovanja predmeta, kojega uspeh je zagotovljen. — Ponudbe na upravo Slovenskega Naroda pod »Izdelovanje/704«.

Prostovoljna dražba

celekupnog namestaja Kino Grka u Dravogradu (Benzinagregat, Projektionsapparat, pianino, se deži itd., i 26. januara 1923 u 12 sati u dvorani kino. 670

Trinadstropna hiša

na prometnem kraju v sredini Ljubljane, kjer se lahko vpelje dobra trgovina ali obrt, SE TA KOJ PRODA. — Naslov v upravi Slovenskega Naroda. 621

Cvetlične čebule

HIJACINT IN TULIPANOV iz Holandske SO PRISPELE. — CENIK raznih semen je pravkar izšel in ga pošljemo na zahtevo. SEVER & KOMP., Ljubljana, Wolfova ulica 12. 648

KROMPIRJEVO MOKO KUPI

tovarna Anton Šinkovec, Grosuplje

Enonadstropna hiša

v sredini mesta Ljubljane z več stanovanji SE PRODA; prometna točka. Spodnji lokali pripravljeni za trgovino. — Ponudbe pod: »Cena 150.000 Din« na Anončni zavod Drago Beseljak, Ljubljana Sodna ulica 5. 657

POZOR! POZOR!

Industrijalci, vrtnarji!

Proda se poceni ca. 12.000 m² zemlje blizu tvornice za lep v Ljubljani ob glavni cesti. Električni tok v obilni meri na razpolago. — Ponudbe pod »Rešitev valute« na Anončni zavod Drago Beseljak, Ljubljana, Sodna ulica 5. 658

Trgovska hiša,

dvonadstropna, i. a. prometni točki v sredini Ljubljane, SE PRODA. — Dobro vpeljani trgovski lokal, skladišče, kleti in hlevi tekom dveh mesecev razpoložljivi. Ponudbe pod »Ugodna cena« na An. zav. Drago Beseljak, Ljubljana, Sodna ulica 5. 491

Moderna krasna vila

z vrhom, v sredini mesta Ljubljane, SE PRODA. Enodružinska s šestimi sobami in pritliklami, zidana pred 17 leti, blizu cestne železnice, posebno prikladna za zdravniško. Stanovanje mogoče z zadrževanjem. — Ponudbe pod »Idila« na Anončni zavod Drago Beseljak, Ljubljana, Sodna ulica 5. 656

Proda se hiša,

ležeča ob glavni cesti. V hiši je velik lokal za trgovino z vso opremo, enako mesnica s klavnico in kavarna. Voda je napeljana v kuhinjo in klavnico. Pri hiši je hlev za 5 goved, 3 svinjaki ter klet; vse betonirano, kozolec in sedem jehov zemlje; vse v eni parceli na ravnem. Dalje 4 vozovi, 1 konj, 1 krava in vse orodje, katero se potrebuje pri poselstvu. — Proda se rad iselivce. Cena 290.000 Din. Ponudbe pod »S-litev/714 na upravo Slovenskega Naroda.

Iščem gospodično

eventuelno

odovo

kot gospodično iz boljše hiše, za Ljubljano, zmožno nemškega jezika, ki ima ljubezen do mlajših šolobesnih otrok. Ponudbe in priporočila se prosijo pod »Oso odinja« na anončno družbo Aloma Company, Ljubljana, Kongresni trg št. 3. 720

Sukno

za promenade in športne obleke v bogati izbiri

A. & E. Skabernè Ljubljana Mestni trg 10

Razposiljam pristno

domačo ajdovo moko,

prosto postaja Dolnja Lendava, od 50 kg naprej, vsako množino. PETER OSTERC, paromlin Beitinci (Prekmurje). 222

Klavirska delavnica

R. Warbinek

Ljubljana, Hlišerjeva ulica 5.

Popravljam in uglašujem klavirje in harmonije strokovno in cenovno. 390

Premog in cement

stalno v zalogi pri

H. Petrič, Ljubljana, Dunajska cesta 33. Tel. 366. Skladišče »Balkan«.

NOVOSTI ZA

PLESNO SEZIJO

A. Šinkovec nasl. K. Sosa Ljubljana, Mestni trg 19

Nudim po najnižji ceni:

banaško moko, otrobe, krmično moko, dalje seno, slamo in druge deželne pridelke. — Zaloga najboljšega »Dalmatinskega cementa« v vsaki manjši in vagon-ski oddaji. 355

LJUDEVIT SIRC, KRANJ.

Gozdar ali starejši

gozdarski adjunkt,

SAMSKI, samostojna moč, dober lovec, resen in trezen, z daljšo praks SE SPREJME za večino revirsko službo. Prošnje s prepisi spričeval in navedbo referenc (znamke za nadaljno pošiljatev priložiti) je nasloviti na upravo Slovenskega Naroda pod »Gozdar/677«.

Knjigovodjo

prvovrstno moč z dobrimi priporočili iščemo za eno izmed podjetij našega koncerna. Obširne ponudbe s točno navedbo plače na »Narodna mlinarska in gozdarska industrija d. d.«, Zagreb, Paromlin. 766

PARKETARJA,

veščega dela na vseh parketnih strojih, nadalje več spretnih

MIZARJEV

za fino delo iz mehkega in trdega lesa in enega

STRUGARJA

SPREJME večje industrijsko podjetje v bližini Kamnika. Stanovanje z električno razsvetljavo preskrbljeno. — Sprejmejo se le najboljše moči treznega in poštevne značaja. — Pismene ali ustne ponudbe na: Civ. ing. V. RE-MEC, Ljubljana, Kersnikova ulica 7. 654

Oddam takoj v najem v Ljubljani blizu južnega kolodvora

hlev, šupo, večje skladišče, konje, dva vozova z opremo, lope dvorišče z veliko njivo, pripravo za vrtnarje ali za večjo delavnico event. tovarno, ker dovolj prostora za pridelke. Vdelažba ni izključena. Dopisi pod »Pristava« na Anončno družbo Aloma Comp., Ljubljana, Kongresni trg 3. 721

Zaloga klavirjev in pianinov

najboljše tovarne Bösendorfer, Czapska, Ehrbar, Höpfl, Schweighofer, Original Stingl itd. Tudi na obroke. Tudi na obroke. Jerica Hubad, roj. Dolenc, Ljubljana, Hlišerjeva ul. 5

Vestnega uradnika

sprejme lesna družba v Ljubljani. — Pismene oferte na upravo Slov. Naroda pod »Uradnik 768«.

LESNA TRGOVINA na Notranjskem išče:

a) Spretnega, zanesljivega, bolj priletnega samca ali oženjenega, brez otroškega lesomerca (Platzmeister), ki bi prevzemal, meril in odvajal žagan les. Stanovanje in hrana pri delodajalcu. b) Malo lahko eno ali dvovprežno kočijo (koleselj) s streho v zameno z večjo, močno eno in dvovprežno kočijo z usnjato streho. c) Enega črnega, 3-7 let starega konja srednje velikosti. Eventualno v zameno s starjšo koblico. Ponudbe z opisom in s pogoji na upravništvo Sloven. Naroda pod »Lesna trgovina abc-742«.

Ne prenašli se!

z nakupom ako si nisi ogledal zalogo pri:

JOSIP PETELINC LJUBLJANA, Sv. Petra nasip 7

Tovarniške zaloge najboljših šivalnih strojev »GRITZNER« za rodbinsko in obrtno rabo. Posamezne dele za šivalne stroje in kolesa. Potrebščine za šivilje, krojače, čevljarje in sedlarje, toaletne potrebščine, galanterija in modno blago. NA VELIKO IN MALO!

Broj 251/23.

NATJEČAJ.

Kod gradske opštine u Banjoj Luci ima se popuniti mjesto gradskog bilježnika u VIII. činovnom razredu I plaćenog stepena sa platom i doplacima analogno kao kod državnih službenika.

Natjecatelji — pripadnici Kraljevstva Srba, Hrvata i Slovenaca — moraju imati pravičnu naobrazbu te najmanje 5 godišnju uredovnu praksu; državnih činovnici, koji stoje već u VIII. razredu ili su na redu za VII. razred, mogu računati i na VII. razred.

Prednost imaju oni kompetenti, koji dokažu bolju praksu. Molbi se ima preložiti:

- 1.) Svjedočba o svršenim pravnim naukama;
- 2.) Domovnica;
- 3.) Krsni (rodni) list;
- 4.) Uvjerjenje o dosada provedenoj praksi;
- 5.) Uredovno ljekarsko uvjerenje da je zdrav i za službu sposoban;
- 6.) Uvjerjenje o sposobnosti od predpostavljene vlasti.

Molbe (propisno taksirane) se imaju podnijeti najkasnije do 15. aprila jer se kasnije podnesene neće uvažiti.

Gradsko poglavarstvo Banja Luka.

dne 12. januara 1923.

Broj 17.

Banja Luka, 5. januara 1923.

NATJEČAJ.

Odbor za pozidanje Saborne Crkve, na osnovu sjedničkog zaključka od 4. januara 1923. godine raspisuje — u cilju pribavljanja građevinskog materijala za pozidanje Saborne Crkve u Banjoj Luci — ofertalnu licitaciju za izvršenje radova oko lomljenja kamena, i to: kamena za obične zidove u količini od 3000 m³, za kvadere u količini od 5000 m³, te ofertalnu licitaciju za radove oko pribavljanja kamena za kreč i spaljivanje kreča u množini od 2000 metričkih centi.

Oferte se imaju predložiti:

- a) za radove sa svima troškovima oko proizvodnje gore rečenog materijala osim troška oko dovoza izrađenog materijala na gradilište;
 - b) za radove oko proizvodnje pomenutog materijala sa svima troškovima osim troškova oko dobavljanja eksploziva, plaćanja zakonskih taksa za kamenolome i šumu, te osim troška oko dovoza izrađenog materijala na gradilište.
- Kao kamenolom dolaze u obzir:
- 1.) Saračica; 2.) Dolina Vrbasa na cesti Banja Luka-Jajce km 91—93; 3.) Desna obala Vrbane u mjestu »Česme«; 4.) Desna obala Vrbasa 2 km od Manastira Trapista niz Vrbas i 5.) Kamenolom na liniji šumske željeznice stugare »Bosna« kod Kotor Varoša.
- Oferte se imaju propisno izpostaviti i u zatvorenim omotima uručiti podpredsjedniku odbora Dušanu Mačkicu, svećeniku (Željeznička ul. br. 1) najdalje do 15. februara o. g. u 12 sati prije podne.

Otvaranje ofrata obaviće se 16. februara 1923 god. u 16 sati (4 sata poslije podne) u odborskoj kancelariji (Srpski dom), kome otvaranju mogu i offeranti prisustvovati.

Odboru stoji pravo povoljne oferte usvojiti ili sve odbiti bez prava prigovora od strane ofertantata. Pobljez upute mogu se dobiti kod Stojana Borovnice, inženjera građevinske sekcije u Banjoj Luci.

ZA ODBOR:

Inženjer: Stolan Borovnica.

Predsjednik: Lazar Milić.

Odbor za pozidanje srpsko-prav. Saborne crkve u Banjoj Luci. 730